

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

As egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1902. január 22. d. u. 4 órákor. Építési bizottság ülése.
„ január 23. d. u. 4 órákor. Kodifikációs bizottság ülése.
„ január 25. d. u. 4 órákor. Földmívelési és növénytermesztési szakosztály ülése.
„ február 4. d. u. 4 órákor. Lótenyésztési bizottság ülése.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
földmívelési és növénytermesztési szakosztályának

1902. évi január hó 25-én (szombaton) d. u. 4 órákor a „Köztelken“ tartandó ülésére.

Tárgy:

Czukorrépatermesztők és cukorgyárosok közötti jogviszony szabályozása.

Gróf Szapáry Gyula.
szakoszt. elnök.

XIX. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület XIX. tenyészállatvásárját 1902-ik évi márczius 22. és 23-ik napjain tartja Budapesten a „Tattersall részvénytársaság“ istállójában (szemben a Keleti pályaudvarral).

A vásár tervezetét, a szükséges beti jelentési ival egyetemben a jövő hé folyamán küldi szét az „OMGE.“ titkárhivatala.

A tenyészállatvásárral kapcsolatosan gép- és eszközkiállítás is tartatik.

Budapest, 1902. jan. 12.

A rendező-bizottság.

Vámügyeink állandó rendezése.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége mult év szeptember havi nagygyűlése tárgyalván a fejmegyei gazdasági egyesületnek az önálló vámterület felállítását sürgető memorandumát, határozatba ment, hogy a kormány-nál vámügyeink állandó rendezését sürgessük, történjek ez akár a közösség alapján a szövetség eredeti s most is fentartott állásfoglalása alapján, akár önálló alapon a viszonság megsértése esetén. A szövetség elnöksége ezen országos fontosságú kérdésben az alábbi szövegű memorandumot intézte a miniszterelnök utján az összkormányhoz, mely reméljük kellő hatással lesz a vámtárgyalásokra nemcsak a Lajthán innen, de a Lajthán túl is.

Nagyméltóságú Miniszterelnök Ur!

Az 1899. évi XXX. t.-cz. egyoldalulag rendezi Ausztriával szemben vám- és kereskedelmi viszonyainkat. Ezen törvény világos rendelkezései biztosítékot nyujtanak arra nézve, hogy Magyarország gazdasági érdekei Ausztriával szemben minden viszonyok között feltétlen érvényesülésre számíthatnak, s illetve az osztrák politikai viszonyok bármily változása előké-

születlenül nem talál, mert az idézett törvény minden egyes esetre világosan intézkedik, világosan kidomborítja az ország jogait és azon teendőket, melyek a kormányra és törvényhozásra hárulnak.

De bár az idézett törvény ép ezen szempontokból megnyugtat a tekintetben, hogy meglepetéseknek nem leszünk kitéve s bár másrésről Nagyméltóságod személye és bölcs vezetése alatt működő magyar kormány iránt teljes bizalommal viseltetünk, szükségét látjuk annak, hogy ugy magunk, mint a gazdaközvélemény megnyugtatása szempontjából reátaljunk az idézett törvény 4. szakaszából folyó intézkedések szükségességére s illetve ezen intézkedések idejekorán való foganatosítására.

Az 1899. évi XXX. t.-cz. 4. szakasza ugyanis határozottan rendeli, hogy ha 1903-ig, tehát a f. év végeig az 1867. évi XII. t.-cz. 61. szakasza értelmében vám és kereskedelmi szövetség nem jön létre, vagy az autonom vámtarifa a külfölddel megkezdendő tárgyalások előtt uj autonom vámtarifával nem helyettesíthető, ugy a törvény 5. szakasza értelmében ez Ausztria részéről a viszonság meg nem tartását jelenti s reánk az a köteleesség hárul, hogy gazdasági ügyeink önálló rendezéséről gondoskodjunk.

Amennyiben ezen nem várt s nézetünk szerint nem kívánatos eshetőség mégis bekövetkeznék, ugy a magunk részéről kijelentjük, hogy feltétlenül ragaszkodunk gazdasági ügyeink önálló alapon való rendezéséhez, mert nem tűrhető állapot az többé, hogy gazdasági ügyeink

*Szövegbeírhatóbb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét
Budapest I. alkormány utca 31.*

rendezettsége a jövőre nézve is az osztrák politikai viszonyok rendezettségétől tetés-sék függővé.

A jelenlegi bizonytalan helyzet további mesterséges fentartása nemcsak Magyarországnak, de Ausztriának sem érdeke s mindkét állam jövő gazdasági fejlődése parancsolja azt, hogy gazdasági ügyeink rendezését a közjogi alaptól függetlenül s illetve az eddiginél szilárdabb, megbízhatóbb s állandóbb alpra fektessük.

Mi voltunk az elsők, akik annak szükségességét kötelességszerűleg hangsúlyoztuk, hogy a vámszövetség a kereskedelmi szerződésekkel egyidejűleg járjon le, mintha sejtettük volna azt az áldatlan állapotot, amelybe az osztrák belviszonyok Magyarországot sodorják. Az 1899. évi XXX. t.-cz.-ben Magyarország Ausztriával szemben elment addig a határig, ameddig egy állam gazdasági önállóságának s jövőjének feladása nélkül elmehet, de bármennyire is tudjuk mérlegelni a közösség előnyeit, további áldozatot hozni nem állhat érdekekben s nem is áll módunkban. A törvény határozott rendelkezései előírják a követendő utat s mi feltétlenül ragaszkodunk a törvény intézkedéseinek következetes végrehajtásához.

A törvénynek ezen rendelkezéseiből folyólag pedig Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt álló kormánzatnak abban a pillanatban kötelessége a magyar autonom vámtarifa-tervezetet a magyar országgyűlésnek előterjeszteni, amely pillanatban biztos meggyőződést szerzett arról, hogy az 1899. évi XXX. t.-cz. 4. szakaszában előírt vám- és kereskedelmi szövetség s a közös autonom vámtarifa Ausztriában parlamentileg le nem tárgyalható.

Komolyan tartunk tőle, hogy ezen általunk nem óhajtott pillanat, amelyben Nagyméltóságod a fenti meggyőződésre juthat, rövid időn belül el fog érkezni s ép azért gazdasági ügyeink iránti kötelességszerű érdeklődés és gondosság indít arra, hogy Nagyméltóságodat a magyar autonom vámtarifa munkálatainak a közös autonom vámtarifa munkálataival való párhuzamos felvételére kérjük, hogy az 1903 év elején, amennyiben Ausztria részéről a viszonyosság be nem tartatnék, a külföldi államokkal okvetlenül megindítandó kereskedelmi szerződéses tárgyalásoknál Magyarország ezen szerződéses tárgyalások alapjául szolgáló önálló vámtarifával rendelkezessék.

Sőt miután kétségtelen, hogy önálló vámterület mellett terményeinkkel a vám-külföldre inkább reá leszünk utalva, mint ma; el nem mulaszthatjuk Nagyméltóságod figyelmébe ajánlani a közraktári intézmény kiépítését, mint olyat, amely gabonánk értékesítését, úgy a közös, mint főként az önálló vámterület mellett nagyban elősegítené s mint olyat, amely a kormány által tervbe vett nagyobb beruházásuk keretében tervezetet találhatna.

Az önálló magyar vámtarifának életbeléptetése azonban korántsem jelenti azt, hogy mi Ausztriával szemben más

álláspontra helyezkedjünk, mint Németországgal vagy más külföldi államokkal szemben, hanem pusztán csak annyit, hogy a jövőben Ausztriával is nem vám- és kereskedelmi szövetséget, hanem vám- és kereskedelmi szerződést fogunk kötni, amelynek érvénye azonban teljesen független lesz az 1867 évi kiegyezés sorsától. Ez a különválasztása a közjogi és gazdasági kérdéseknek a mai viszonyok között nemcsak azért bir nagy jelentőséggel Magyarországra nézve, hogy a gazdasági kérdések állandóbb és biztosabb alapot nyernek, hogy ilykép a monarchia mindkét államának gazdasági fejlődése függetlenítettik a kiegyezés sorsától, de főként az az előnye, hogy minden külföldi állam aggodalom nélkül bocsájtkozhatik a monarchia két államával szerződéses tárgyalásba, mert a kötetendő kereskedelmi szerződések sorsa nem kapcsolatos a közjogi kiegyezés sorsával. Mert komoly az az aggály, hogy a jelen bizonytalan politikai helyzet mellett, amidőn az osztrák parlament működéséhez a jövőre nézve is oly kevés remény fűződik, hogy a külföldi államok csak fentartással bocsájtkoznának kereskedelmi szerződéses tárgyalásokba a monarchiával, míg teljes aggodalom nélkül tehetik azt a monarchia két államával külön-külön.

Igaz, hogy a közös alapon kötött kereskedelmi szerződésekért is mindkét állam parlamentje szavatosságot vállal, de a közjogi alap esetleges megdőlése minden körülmények között nem kívánatos komplikációkat szülne.

De szükségesnek tartjuk a magyar autonom vámtarifa kidolgozását s a magyar parlament által való tárgyalását még az esetben is, ha a közös autonom vámtarifa Ausztriában parlamentileg tárgyalható volna a f. év végeig, míg a vám- és kereskedelmi szövetség nem.

Igaz, hogy az 1899. évi XXX. t.-cz. 4. szakasza arról az eshetőségről úgy gondoskodik, hogy a külfölddel csakis 1907-ig köthetők a közösség alapján kereskedelmi szerződések. Ez azonban a törvénynek nyilvánvaló tévedése, mert a vám- és kereskedelmi szövetség meg nem kötése az 1899. évi XXX. t.-cz. 5. szakaszának rendelkezése szerint a viszonyosság megsértése, amikor is az általuk egyoldalulag fentartott vámszövetség s illetve az 1899. évi XXX. t.-cz. hatálya is megszűnik.

De habár a törvény intenczióinak magyar ázatában tévednénk, akkor is képzelhető-e, hogy a vámpolitika mai állása mellett bármely külföldi ország velünk kereskedelmi szerződéses tárgyalásokba bocsájtkozzék, vagy hogy ép három évre kereskedelmi szerződést kössön.

Ennek a folyamán egy szerződés-telen állapot volna, amely gazdasági fejlődésünkre annál nyomasztóbban hatna, mert gazdasági ügyeink nemcsak Ausztriával, de az összes külföldi államokkal rendezetlenek levén, egész gazdasági életünk a legteljesebb bizonytalanságban volna.

Ezen segíteni s illetve gazdasági ügyeink ezen teljes anarchiáját megelőzni csak úgy lehet, ha a vám- és kereskedelmi szövetség és a közös autonom vámtarifa között junktim állítatik fel s ha egyidejűleg a magyar autonom vámtarifa kidolgozásáról gondoskodunk. A junktimot úgy értelmezzük, hogy a magyar törvényhozás csak akkor s illetve azon feltétellel szavazza meg a közös autonom vámtarifát és a vámszövetséget, ha s illetve amennyiben azok együttesen az osztrák parlament részéről is megszavaztatnak. Bármelyiknek elejtése Ausztria részéről a viszonyosság megsértését jelenti s illetve a magyar parlament által feltételeken megszavazott javaslatok érvényét megsemmisíti s Magyarországra az a jog és kötelesség hárul, hogy gazdasági ügyeink rendezéséről, úgy Ausztriával szemben, mint a külfölddel szemben önálló autonom vámtarifája alapján gondoskodjék.

Szükségét látjuk annak, most amidőn a két kormány között folyó tárgyalások eredménye rövidesen a két parlament elé terjesztetik, hogy törvényben gyökeres jogainkra hivatkozzunk, hogy a törvény rendelkezéseinek szigorú végrehajtását követeljük s kijelentsük, hogy semmi oly megoldást nem tartunk helyesnek, amely gazdasági ügyeink végleges rendezését újból elodázná.

Mi becsesnek és szükségesnek tartjuk a vámközösség fentartását ép különösen a külföld vámpolitikájának mai irányváltoztatása mellett, de azért újabb áldozatokat hozni hajlandók nem vagyunk s illetve nem tartjuk az ország érdekében fekvőnek, sőt az új vámtarifában mezőgazdasági termelésünk erősebb védelmét követeljük a jövőre nézve. Ha azonban sajnálatunkra az osztrák parlamentet gazdasági ügyeink közös rendezésének szükségéről meggyőzni a jövőben sem sikerül, a további provizóriumokat határozottan veszedelmeseknek tartjuk, mert a kereskedelmi szerződések lejártával oly zavarokat szülhetnek, amelyekből való kibontakozás a jelenleginél sokkal nagyobb nehézségekbe fog ütközni s hazánkra az önálló alapon való berendezkedésnél jelentékenyen nagyobb károsodással fog járnai.

Az önálló berendezkedés egyébként Ausztriával szemben nem feltétlenül azt jelenti, hogy gazdasági összeköttetések számos fonálát a vámvonal felállításával teljesen, s minden átmenet nélkül megszakítsuk, mert a kölcsönös szabad forgalom elvét a kereskedelmi szerződésben is fentarthatjuk s érvényesíthetjük abban a mértékben, amelyben azt a két ország szabad gazdasági fejlődése indokolja.

Ennek a megoldásnak azonban óriási előnye abban fog megnyilatkozni, hogy amíg a vámszövetség érvénye az osztrák alkotmányosság fentartásától függ, addig a kereskedelmi szerződés érvényére az esetleges alkotmányválság többé befolyással nem lesz. Mert amily fontosnak és mellőzhetetlennek tartjuk az alkotmányosság biztosítékainak kikötését, a közjogi

kiegyezésbe
ügyeink ön
szempontjál
nyok eléggé

Tisztele
ságotat, ho
téssel s gaz
fias istápolá
kor tapasztá
arra a nem
akár a köz
a vám- és
nyújtandó
végeig, vag
parlamentile
a viszonyoss
sági ügyeink
tól függetle
kodhassunk.

NÖVE

Rova

Magyar
te

Cserháti
telek" mult évi
melyben a
foglal állást, m
nak nemcsak
boldogulása m

Van nek
nőségre nemes
mellett, de fe
nyitott tény, er
de beigazolták
próbák is. E
ok és a mikor
ma is jobb a
zésű, de laza i
indokolni az id
mesztését. Ta
megdülését, va
gebb szemüt ál
tetele ellen biz

Több irá
mel arra a te
az egyik, sem
előnyös legyen
érjük el.

A nyugat
ugyan és csapa
rad, de czern
szükölködő klim
temes kárt o
termesztésével
móddal tudunk

Hogy öreg
talmára értékes
dokoltta tehetné
ha nem volnánk
magyar buzának
kesebb. Ezzel a
rosszabbért, biz

Ami a r
képességet illeti
tam: ha a mag
megtámadta a
tarbuza minden
volna a rozsdá
vele, mint határ
a jövedelem, ar
tésével a fel-fell
lehet érni? Alig

Nem találó
behozatalára, ó

kiegyezésben, ép oly terhes ez gazdasági ügyeink önálló és egészséges fejlődése szempontjából, amint azt a jelen viszonyok eléggé igazolják.

Tisztelettel kérjük tehát Nagyméltóságodat, hogy azzal a bölcs körültekintéssel s gazdasági érdekeink azzal a hazafias istápolásával, amelyet eddig mindenkor tapasztaltunk, előre látni kegyeskedjék arra a nem várt eshetőségre, ha Ausztria akár a közös autonóm vámtarifáról, akár a vám- és kereskedelmi szövetségről benyújtandó törvényjavaslatokat a f. év végeig, vagy még nem szavazná, vagy parlamentileg nem is tárgyalná s ilyképp a viszonyosságot megsértené, hogy gazdasági ügyeink önálló rendezéséről Ausztriától függetlenül még idejében gondoskodhassunk.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Cserhádi Sándor.

Magyar vagy külföldi búzát termeszszünk-e?

I.

Cserhádi Sándor akad. tanár ur a „Köztelek” mult évi 101. számában egy cikket közölt, melyben a magyar buza termesztése mellett foglal állást, melyet megtartani a magyar gazdának nemcsak magyarsága miatt kell, hanem boldogulása miatt szükséges.

Van nekünk magyar búzáunk, amely minőségre nemcsak megállja helyét a külföldiek mellett, de felül is mulja azokat. Ez bebizonyított tény, e mellett nemcsak a tapasztalat szól, de beigazolták ezt a vegyelemzés és a sütési próbák is. Ezek ellen pedig apellátára nincs ok és a mikor a magyar buza minőségre már ma is jobb a lehetetlen színű, duzzadt kinézésű, de laza idegen féleségeknél, mivel lehetne indokolni az idegen féleség behozatalát és termesztését. Talán hogy megszüntessük a buza megdülését, vagy a termesztettünk búzánaál öregebb szeműt állítsunk elő, avagy a rozsdá kártelete ellen biztosítsuk magunkat?

Több irányú és több évi megfigyeléssel arra a tapasztalatra jutottam, hogy sem az egyik, sem a másik ezélt, hogy az nekünk előnyös legyen, az idegen féleségekkel nem érjük el.

A nyugati féleségek szalmája erősebb ugyan és csapadékúsd időjárással is állva marad, de ezernaszállá válik a mi csapadékban szűkölködő klimánk alatt. Egyébként hogy tetemes kárt okozó megdülés a magyar buza termesztésével se forduljon elő, azon okkal, móddal tudunk mi segíteni.

Hogy öregebb szemű, sulyosabb és tartalmára értékesebb búzát termeszzünk, ez indokoltta tehetné az idegen féleség behozatalát, ha nem volnánk bebizonyosodva arról, hogy a magyar búzánaál még apróbb félesége is értékesebb. Ezzel a tudattal elcsereálni a jobbat a rosszabbért, bizony nem volna okszerű.

Ami a rozsdával szemben az ellentálló képességet illeti, három termésen azt tapasztaltam: ha a magyar búzát megtámadta a rozsdá, megtámadta a nyugati féleséget is. És ha a tarbuza minden körülmények között ellentállóbb volna a rozsdával szemben, biztosítva van-e vele, mint határozottan silányabb féleséggel az a jövedelem, amit a jó magyar buza termesztésével a fel-fellépő rozsdakárok dacára is el lehet érni? Alig hiszem!

Nem találok okot az idegen féleségek behozatalára, de okunk van, mert nagy mu-

lasztást kell helyrehozunk a magyar búzafélések közül kiválasztani azt, mely klimatikus és talajviszonyaink között a legjobb eredményel termesztethető és ezt kell a lehetőségig jobbitanunk.

Eppen annak a mulasztásnak, hogy sem a nekünk való féleség, sem a vetőmag kiválasztására a kellő gondot nem fordítottuk, eredménye a buza elsatnyulása.

Jobbat termesztani, mint a minőt a klíma és talaj megenged, nem lehet. Hiába akar bárki is hánsági búzát termesztani, ott, ahol sem kima sem talaj nem arra való. Amint megvan a Bánságnak és Fejérmegyének a saját búzafélése, megvan az más vidéknek is, csak ki kell választani. A sok gazdaságban szokásos időnkinti magujításra, minek hasznosságát sem elmeletben nem vallom, sem a gyakorlatban céliravezetőnek nem találom, a legtöbb esetben bánáti vagy valamely reklám névvel elkeresztelt búzát használnak, melyre azután már a 2-3-ik évben elmondják, hogy elfajzott, frissíteni kell. Milyen nagy tévedés, milyen rossz utja a kütözött, de ilyen módon el nem érhető ezélnak! A helyett, hogy saját vetőmagját figyelemmel, gondosan kiválasztaná és így megteremtené a viszonyai között legsikeresebben termesztethetőt, inkább magot frissít és panaszokodik és ismét frissít.

A nemességet nem a predikátum szüli, hanem az érdem.

Nem azt akarom ezzel mondani, hogy zárkózzunk el a jobb féleség elöl, mint amilyent termesztettünk, hanem azt, hogy ne kapkodjunk olyan féleség után, mely habár kiváló értékű is, de nem viszonyaink közé való.

Hogy néhány q beszerzett vetőmag után az első termés eredménye többnyire jobb, mint a saját vetőmagunk után azt még nem lehet okvetlenül a féleség javára írni, a féleség érdemének betudni, hanem azon körülménynek, hogy a beszerzett vetőmag rendszerint szímmag, melynek termése természetesen igen felülmulja az elegy-belegy vetőmagét és ez a frissítésre szerzett vetőmag rendszerint jól előkészített, kiválasztott talajba kerül.

Ha ez nem így volna, akkor egy-két évi termesztés után nem kellene az elfajzás miatt panaszokodni. Pedig ilyen panaszt lépten-nyomon lehet hallani.

Mi, vagy ki ennek a hirtelen elfajzásának az oka, a klíma, a talaj, a féleség vagy gazda, mert vagy a féleséget nem jól választotta ki, vagy ha a féleség jó, a vetőmag kiválasztására nem fordít kellő figyelmet. Ilyen mulasztás mellett azután nincs és nem is lesz féleség, melyet értékében meg lehet tartani, de minden féleség olyan féleség, mely elesenevészedik.

Amidőn jó magyar buza birtokában vagyunk, melyet csak nem kell elhanyagolni, hogy értékes legyen, melyik gazdának jutna eszébe külföldi búzával kiszorítani a magyar búzát, mikor a külföldit nemcsak aklimatizálni, de

transzformálni is kellene, hogy a mienkhez hasonló értékűvé váljék, ha válna. Ha nemesíteni akarunk, miért kezdenék a silányabbal, mikor az időveszteséggel és anyagi kárral jár.

Ha minden gazda szakértelemmel, gondosan hozzálát a vetőmag kiválasztásához, erős a hitem, hogy kevesebb lesz a megdülés és a rozsdá okozta kár is kisebb lesz: megszűnik minden ok még csak gondolni is arra, hogy silány külföldi búzát hozzunk be nemesítés végett.

Termeszszünk csak magyar búzát!

Schill Béla.

II.

A „Köztelek”-ben ezen ezim alatt megjelent közleményekre legyen szabad saját tapasztalatomat közzétenni. Célom nem az, hogy bármelyik közlemény helyes vagy helytelenségét bizonyítsam, hanem száraz számadatokkal szolgáljni, gazdaságomban végzett három évi búzatermesztési kísérletezésről.

Gazdaságomban, melyet 4 éve bírok bérben, évenként 100-120 m. hold búzát vetek. Az első évi vetést elődöntől vettem át, ki csak magyar búzát vetett s így ezen évben nem történt kísérletezés. Szomszédaimtól látva, én is kedvet kaptam tarbuzát vetni, de mielőtt az egész területet elvettem volna tarbuzával, jónak láttam kísérletezni és pedig a következőképp:

Minden egyes táblát, melyet búzával vettem, 2 egyenlő részre osztottam, a tábla fekvését is figyelembe véve. Egy és ugyanazon munkát adva, egy időben elvettem, mindkét fajtaból egyenlő mennyiségű (per kgr.) maggal, természetesen egyik fajtát az egyik félre, másikat a másik félre. Ezáltal elérni véltem azt, hogy megtudjam mi a különbség a hozamban. Ezen különbséget az alábbi táblázat tünteti fel.

A tarbuza szalmája hosszabb volt, mint a magyaré s így átlag szalmatermése jóval felülhaladja a magyar búzáét, szemtermése azonban egyszer sem érte el a magyar búzáét s nálam mindig jóval könnyebb a tarbuza mint a magyar. Még szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a magbuzám első kísérleti évben mind vettem, két következő évben azonban gazdaságomban külön táblákon természettem. A tarbuzának mintegy 10-12% magyar volt már akkor, midőn vettem, de egész tisztát a környéken nem kaptam.

Talán lesznek gazdatársaim között olyanok, kik eljárásomat nem helyeslik, én azonban ennek jóságáról meg vagyok győződve, mivel így mindenféle tekintetben egyforma viszonyok között (éghajlat, elővetemény, talaj minősége, munka, vetésidő, domb, lejtő, rozsdá, köd, stb.) termeszttem.*

Somogy-Bükkösd. Schoffhauser Alajos.

* A kísérlet elrendezése ellen kifogás aligha tehető.

Holdankénti átlagtermés.

Vetés ideje	A vetőmag	Aratás ideje	Termés				Jegyzet
hó nap	faja	sulya	hó nap	ke- részt	kéve sulya	hecto- litersuly	
IX. 27.	Magyar buza	80	VII. 18.	17	6 578	79.5	Hogy az aratási idő is kitűntethető legyen az 1899. évi termést tételenként vettem, vagyis egyes tábla szerint. A tarbuza nálam mindhárom évben néhány nappal később érett, mint a magyar.
IX. 27.	Tarbuza.....	80	VII. 23.	18	19 533	76	
IX. 30.	Magyar buza	80	VII. 20.	20	— 680	79	
IX. 30.	Tarbuza.....	80	VII. 23.	24	2 648	76	
X. 2.	Magyar buza	82	VII. 19.	19	12 668	79	
X. 2.	Tarbuza.....	82	VII. 20.	21	17 559	75	
1900. évi átlag:							
	Magyar buza			19	5 643	79	
	Tarbuza.....			22	7 639	77	
1901. évi átlag:							
	Magyar buza			15	17 567	78	
	Tarbuza.....			18	11 439	75	Igen száraz időjárásunk volt.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

A piros-tarka ökrök mint igavonó.

Hogy a czimeres magyar ökrök száma évről-évre apad, azt — sajnos — nem csak a statisztikai adatok, de igen eklatánsan bizonyítja azon körülmény is, hogy vásárokon jó magyar ökrökben igen csekély a kínálat, s folyton tartó igen jelentékeny az áremelkedés. Hiába küzdünk ellene, a piros tarka marha térfoglalása nagyon is szembeötlő, s ezzel párhuzamosan a magyar-erdélyi marha ha nem is kivészenben, de nagyon is apadóban van.

S a magyar gazda kezd megalkudni a helyzettel; ma már olyan uradalmak igás fogataiban is látunk piros-tarka ökröket, amelyek ezelőtt öt-hat esztendővel hallani sem akartak piros-tarka ökrökről. S ha kérdezősködünk, meglepetve fogjuk hallani, hogy ezek az ökrök nem is olyan rosszak, mint a minő a hírük. Igaz hogy valamivel lasabb, a nagy meletet sem tűri olyan jól, de másrészt étkezősebb, hustartóbb, jobb hizó a magyar ökröknél. Valamivel többet kell belőle tartani mint a magyarból, mégis az ökrállomány fentartása kevesebbe kerül mint amannál, mert kihasznált, s kihizlalt állapotban ugyanugy vagy még jobban értékesíthető mint a hogy igázási céllokra vásároltatott, holott ez a magyar ökröknél csak a legkritikább esetben érhető el.

Pedig ezideig még kevés gazda gondolt arra a körülményre, hogy az ökröknek való tarka anyagot, de az egész gulyát mely első sorban ökrnevelés céljából tartatik, másrészt éppen kell tartani, gondozni, ápolni mint azt, amelynek fő célja a tejtermelés. E különösen hangzó feltevéssel foglalkozunk tehát egy kissé bővebben.

A nyugatról hozzánk származott piros-tarka szarvasmarha fajtáknak az a főelőnyük van, hogy háromféle célt szolgálhatnak egyszerre. Jó közepes tejelők, a közepesnél jobban hizók, s meglehetősen jó erőtermelők. Természetes azonban, hogy e hármas cél mindenikének nem tehetnek egyaránt kitűnően eleget, s mindenkinek ki piros-tarka marhákat tenyészt, egyik vagy másikat főcélul kell kitűzni, s állatait azon célnak megfelelően tenyészteni és ápolni. Hogy a három közül melyik legyen a főcél, azt mindig az adott helyi viszonyok és körülmények határozzák meg. Nagyobb városok közelében, belterjes gazdasági viszonyok mellett, mindenesetre a tejelőképes tüzendő ki főcélul, amelyhez mint mellékcél a hizóképesség társítható, az erőtermelő képesség pedig teljesen figyelmen kívül hagyandó, mert a tejelő és erőtermelő képesség legkevésbé egyeztethető össze. Miután pedig egy és ugyanazon fajta keretébe tartozó egyedek egy része inkább magán hordja a tejelési képesség jelét mint más része, azokat kell tehát tenyészanyagul beállítani, amelyek nyultabb fejű, szélesebb farral, lágy, puha bőrrel, selyemszerű finom szőrzettel bírnak, mert ezek azok a jelek, amelyekből a tejelőképesre lehet következtetni. Feladata azután az ilyen tehenészetnek a tejelőképeséget minden megengedhető módon fokozni, továbbtenyésztésre a legjobban tejelő utódokat beállítani, s a szervezet eldurvulását mindenképen elkerülni, mert ez a tejelőképes rovására történne. Miután tehát a nagyobbfokú tejelőképes a szervezet elmirigyosodásával és elfinomodásával együtt jár, kétséget sem szenved, hogy az ilyen tehenészetekből származó ökrök igázási céllokra nem válhatnak be, mert a jó igásökrök nem lehetnek csontu, vékony, puha bőrű, selyem szőrű, annak vaskos csontalappal, nagy testtel, kemény ellentálló bőrrel, durvább és hosszabb szőrzettel kell bírnia. Helyesen akkor cselekszenek tehát az ilyen tehenészetek, ha a továbbtenyésztésre nem

alkalmas bikákat, mint olyanokat, kifejlődött állapotban, hizóba adják, s kihizott állapotban értékesítik. Azért nem volna czélszerű ezeket előzőleg kihérletetni, mert a nyugati szarvasmarha bikái feltűnő hajlammal bírnak a hizásra, s sajátságos módon gyorsabban kihiznak mint kihérlet állapotban.

Olyan vidékeken ellenben, a hol a tejnyoloz filléért sem értékesíthető, kár volna tejtermelő tehenészeteket beállítani, hanem vagy magyar marhát kell tenyészteni, vagy pedig olyan tarka marhát, melynek főcélul az ökrnevelés tüzetett. E tekintetben példákat meríthetünk Kelet-Poroszországban, Frankenben, Sziléziában, a hol a gazdák igen jelentékeny része — körülbelül egy évtized óta — szimmenthali marhát tenyészt erőtermelési célból, s olyan eredményeket ért el, melyekkel a legutóbbi berlini szarvasmarhakiállításon valóssággal meglepte a szemlélőt. A kiállított ökrök típusai voltak az erőnek, az edzetségnek s a szemlélő leolvasta róluk, hogy az erő kifejtő képesség mellett az ökröknek sem gyorsasága, sem edzetsége ellen kifogást tenni épenséggel nem lehet. Ezek az állatok a szabadban, kint terjesen lesznek nevelve. Borjukorukat folytonosan szabadban töltik, hozzászokván hideghez, meleghez, szélhez, viharhoz, ami megkeményíti bőrüket, megnöveszti szőrzetüket, durvává, ellentállóvá teszi szervezetüket. A tehénállomány is ilyen viszonyok között nevelkedik fel, s ennek következtében felveszi lassacskán az erőtermelő fajták teheneinek jellegét, s így a borju a világra jövetel pillanatában is vaskosabb, durvább lesz, mint azon tehéné, mely egész életében az istállóban állott, s amelynek szervezete a bő tejelés következtében elfinomodott. A növendék állatok táplálására azonban kellő gondot fordítanak, nem állítják azonban oda kíváncsalm gyanánt, hogy a borjuk 1½ éves korukban ki legyenek fejlődve, de teljesen megelégszenek azzal, ha 2½—3 éves korukban kezdenek meg igázásukat vagy tenyésztésre való alkalmazásukat. Ilyetén módon nemcsak kitűnő ökröket nevelnek, de a gyorsabb fejlődés s megfelelőbb takarmányozás által az állatok kiváló hizóképességét mint mellékcél meg is tartják.

Nálunk a szimmenthali szarvasmarhánál rendszeren a tejelőképes fokozása van kitűzve főcélul. Szó sincs róla, nálunk ez is a legfontosabb, mert jól tejelő teheneiben mi még mindig szűkölködünk, ellenben jó igás ökrök felett ez ideig elegendő számban rendelkezünk. A jelzett törekvésnek Németországban — ahol jól tejelő teheneiben bővelkednek, ellenben a jó igás ökröt alig is ösmerik — a tenyésziránynak nagyobb jelentősége volt s van ma is. Részünkről inkább is óhajtánók, hogy ott, ahol az igásökr-tenyésztésnek helye van, maradjunk meg a magyar marhánál s azt igyekezzünk a mai kor kívánalmához mérten javítani, némileg gyorsabban fejlődővé tenni. Mindamellett, ha valaki tarka ökröket akar produkálni, ugy vegye figyelembe az elmondottakat, mert csak így állíthat eke elé olyan tarka ökröket, melyek csak némileg is kiállják a versenyt a magyar ökrökkel.

Kovácsy Béla.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

Az árpa foltos betegsége s a védekezés ellene.

¶ Gazdáink előtt bizonyára nagyon is ismeretes az árpa egy különös foltosodása, mely a leveleken mutatkozik és — ha a vetés igen sűrű — nagyon gyorsan terjed növényről-növényre, úgy hogy sokszor nagyobb területen is rövid idő alatt elsilányítja a fejlődő árpát.

Ezen beteg állapot könnyen felismerhető és más árpabetegségektől könnyen különböztethető meg, mert a leveleken hosszú sávok-

ban fakó foltok jelentkeznek. A foltok feltűnően elütnek a levél zöld alapjától, köztük akad sötétbarna, violásba hajló, sötét vöröses sáv is. Ha a baj előrehaladt és már több levelet lepelt el, akkor ezek száradnak, megbarácsolnak és elhálnak. Ezzel kapcsolatban pedig az egész növény visszamarad növekedésében, kalásza, ha egyáltalán fejlődik, meglehetősen gyatra lesz; de még az esetben is, ha a növény észrevehetőleg nem szenvedett, a szemek még sem fejlődnek jól ki és, mintha elsültek volna, hegyük barna és összeaszott. Ezek azon szemek, melyeket „barnahegyű árpá”-nak nevez és meg nem vásárol a gabonakereskedő meg a malátagyáros.

Habár a baj már nagyon régóta lappang egész Európában (nevezetesen Skandináviában, Németországban, Ausztriában és nálunk van elterjedve), mégis csak alig pár évvel ezelőtt lett reá figyelmes a tudomány. Ekkor kiderült, hogy a bajt egy gomba okozza, melynek tudományos neve *Helminthosporium gramineum Eriks.*

De ezzel körülbelül vége is szakadt az ismeretnek, miből a gazda ugyan keveset okulhatott.

Annál nagyobb köszönettel kell fogadnunk azon szép tanulmányokat, melyek röviddel ezelőtt Dánországban jelentek meg ezen tárgyról, nemcsak mert mintaszerűek a maguk nemében és teljes világosságot vetnek a kérdésre, hanem a gyakorlat szempontjából is, főleg azért, mert biztos, kényelmes és olcsó módszert adnak kezünkbe, melylyel a kellemetlen vendégtől megszabadulhatunk, mi pedig tudvalevőleg a növénykórtanban sajnos, még nem valami gyakori dolog.

Ezen munka szerzője *S. Kölpin Ravn* dán tudós, ki néhány évig foglalkozott a betegséggel, mielőtt tapasztalatainak ismertetéséhez fogott.*)

Midőn munkáját azon kezdte, hogy először is szabatosan megállapítsa a jellemző és lényeges betegségi tüneteket, arra bukkant, hogy eddig háromféle betegséget tévesztettek össze, melyek mindegyikének más és más a jelentkezési módja és az okozója. *Kölpin Ravn* szerint a *Helminthosporium gramineum Eriks.* gomba nemcsak a levelek foltosságát idézi elő, hanem a növények elkorcsosulását és a kalászok elsatnyulását is. De van a betegségnek egy más formája is. Ezt a *H. teres K. R.* okozza és ez csak kisebb foltok alakjában mutatkozik. Mivel pedig azt tapasztalták, hogy a betegség néha a zabra is átmejj, erre is kiterjedt *K. Ravn* figyelme és ime azt veszi észre, hogy a zab foltossága megint egészen önálló betegség, melynek anyja a *Helminthosporium Avenae K. R.* nevű gomba.

Nem akarok itt belemélyedni a kérdés tudományos részleteibe, melyek amugy is kívül esnek a gyakorlat érdekkörén, azt azonban meg kell említenem, hogy *Kölpin Ravn* fertőzési kísérleteket végezvén, nagy meglepetésére talált olyan fiatal árpapalántákat is, melyek első levelét ellepte már a *Helminthosporium*, még mielőtt a növényhez egyáltalán betegségi csira férkőzhetett volna. Midőn pedig ennek utánajárt, arról győződött meg, hogy a foltosság a beteg növényvel együtt növekszik, felterjed annak minden új hajtásába, sőt áthatja még a viritó kalászt is és befészkel magát a polyvákba. Hogy minden tévedést kizárjon, szerkesztett egy külön tenyésztőszekrényt, melyben a beteg növényekről aratott magot kicsiráztathatta és a fejlődő növényeket minden idegen és fertőző befolyás kizárásával tenyészthette. De megint csak azon vette magát észre, hogy a *Helminthosporium*-betegség átöröklődik növényről-növényre a mag útján!

Eszerint a betegség lényegében ugyanolyan, mint a gabonafélék üszögbetegsége. Ha a *Helminthosporium* valamely szaporító tes-

*) *S. Kölpin Ravn*, Nogle Helminthosporium-Arter. című, Kopenhágában 1900-ban megjelent munkájában (8° 220. l.).

tecskéje (spóra) egyszer befészkel magát a növény felületén, lassankint benővi a gomba teste az összes hajtásokat, végre bejut a maghéjba is s ott nyugodtan áttelel; az új csira biztos préda számára. Hogy ez nemcsak elmélet, hanem valóság, arról is meggyőződést szerzett a dán tudós, mert beteg növények magvainak polyváiban képes volt kimutatni a gomba szálait.

Ezen tapasztalatok után könnyű dolog volt már a védekezés kitalálása. Mivela fertőzés csak a maghéjra terjed, lehet a magot fertőtleníteni anélkül, hogy a csira szenvedne, ha azt rézgálicoldattal páczoljuk, ép olyan módon, mint a vetőmagot szokták csávázni az üszög elleni védekezés céljából. *Kölpin Ravn 2%* rézgálicoldatot használt és — hogy az ő saját szavaival éljek — azt tapasztalta, „hogy ezen csávázással teljesen el lehet tüntetni a betegséget.”

Ezen eljárás azonban csak a Helminthospóriumbetegség azon formája ellen védi meg árpánkat, mely a leveleket hosszú sávokban lepi el; a másik kettő: az apró foltok és a zab betegsége ellen ezidőig még védtelenek vagyunk, eltekintve attól, hogy nagyon csökken-
telheljük a bajt, ha oly vidéken, amelyen nagy mértékben mutatkozott a Helminthospórium, néhány évig szünetelünk az árpa, illetve a zab-termesztéssel. Arra is kell ügyelnünk, hogy a vetés nagyon el ne sűrűsödjék.

Szerencsére azonban aránylag ritka eme két betegség és még eddig sem nálunk, sem külföldön számbavehető károk nem is okozott. Így tehát mégis megnyugvással és örömmel vehetünk tudomást a növénykórtan eme haladásáról.

Francé Rezső.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

A szarvasmarha hizlalásáról.

Jövedelmező-e a szarvasmarha csupán hizlalási célra?

Ha a hizlalás a hizlalo viszonyainak szigorú szem előtt tartásával okszerűen végeztetik akkor igen, ellenkező esetben nem.

Rohamosan hizlalni; négy hónap alatt pénzzé tenni az anyagot. Ez az elv a legtöbb hizlalásnál.

Pedig ez az elv kétélű kard. A milyen hasznos lehet egyfelől, éppen olyan károsá válik másfelől.

S mivel a szarvasmarhahizlalással csak a hizlalo viszonyainak szem előtt tartásával lehet jó eredményt elérni, nem szabad minden körülmények között a négy hónaphoz ragaszkodnunk.

Nem elég a hizlalonak számbavenni azt, hogy beállít X számú állatot, ezeknek takarmányozására összeállít — ha összeállít — egy négy hónapos szóló háromidőszakos takarmányozási receptet s mikor a háromidőszakos recept a negyedik hónap végén lejárt, akkor a „késznek” receptelt állatot eladja — ha tudja — a hogy veszik.

Igaz hogy a trágya minden esetben megmarad és ha előállítására pénzbe kerül is, igen fontos tényező a gazdaságban; de ha a hizlalás fel van véve a gazdaság üzemébe, akkor ez az eredmény jó eredménynek még korántsem mondható.

Szükséges, hogy a hizlalást terhelő kiadások nemcsak tökében, de kamatokkal együtt megtérüljenek. Az itt beállított veszteséget a trágyába betudni, vagy az idők multán beérkező közvetett haszonból fedezni habár szükségből kell is, nem helyes. Ez a hizlalás pontosságának csak kárára van.

Kell tehát, hogy a hizlalo megkeresse azt az utat-módot, mely a hizlalásnál célra vezet, melynek alkalmazásával a fizetség nemcsak a trágya és jövőbe helyezett remény, hanem pénz.

Ezt az utat-módot — eltekintve a hizlaltól időközben érhető tetemesebb károktól — megtalálni nem lehetetlen, de gondosság és figyelem kell hozzá.

A hizlalási idő három szakra oszlik.

Mind a három időszaknak meg van a maga jelentősége és fontossága, mind a háromra megadja az elmélet a takarmányozási táparányt.

Itt fordul a koczka, itt dől el a hizlalás sorsa, helyesen osztja-e be a hizlalo ezt a három időszakot, helyesen alkalmazza-e a táparányt?

Tegyük fel, hogy fajta, kor, minőség szerint egyforma állatok köttetnek le, az időszakok beosztása, a takarmányösszeállítás helyes s a hizlok a negyedik hónap végére elérték azt a hizási fejlettséget, mely után figyelembe vehető napi súlygyarapodás már nem mutatkozik. Mely hizási állapot eléretvén — sokszor hallottam vélemény szerint — a további takarmányozás haszonnal nem jár, a hizott marha eladható.

Időszzerű volt-e az eladás?

Ha az állat piaczképesen „kész”, akkor igen, ellenkező esetben nem.

Ez a „késznek” minősítés a hizlalásban az a Tamás-hittel, a szem látásával és a kéz érintésével elbíráható állapot, a mit elméletben nem lehet elsajátítani, erre csak a gyakorlat tanít meg.

Kész a hizott marha akkor, mikor első minőségű hust szolgáltat. Egy esetben sem láttam azonban azt, hogy ez az állapot összeesett volna azzal az idővel, mikor a hizó még napi súlygyarapodást mutat.

És a harmadik időszaknak éppen azt a kis nyulványát hagyják ki a számításból igen sok hizlalásnál — és ejtik el — mikor az állat már csak minőségre javul, mit a piacon legjobban megfizetnek.

Nem tudom e helyen eléggé ajánlani a hizlalonak, járják be 1—2-szer a bécsi St.-Marxot, mely nekünk még ma is irányadó s meg fogják látni, mily árkülömbőség van a csak mennyiségre és minőségre is hizlalt állat között.

A ki erről meggyőződött, bizonyára nem marad hive annak az elvnek, hogy haszonnal hizlalni csak addig lehet, míg a hizó a kívánt napi súlygyarapodást mutatja.

Egy fajta, jó állapotban beállított fiatal marhát a négy hónap keretén belül lehet készre hizlalni. Itt az eladás is időszzerű. Ez a lehető legkedvezőbb körülmény azonban a gyakorlatban ritkán fordul elő.

Másként áll azonban a dolog ha különböző fajta, koru és minőségű szarvasmarha köttetnek le. Ezeknek hizlalását egy recept alá és egy idő keretébe nem szabad vonni. Ezen különbségek szem előtt nem tartása az egyik okozója, hogy tisztán a hizlalásból jövedelmező eredményt sok esetben nem lehet felmutatni.

A szerint kell tehát a hizlalandó állatokat már a lekötésnél osztályozva csoportosítani, hogy takarmányozásukat okszerűen végezhesük.

A hizlalás a körülmények és módok szerint rövidebb vagy hosszabb idejű. Annyi időt kell a hizlalásra fordítani, a mely alatt a lehető legolcsóbban készre hizlalhatunk. Lehet négy hónapos; de nyolcz hónapos hizlalást is láttam éveken át és meggyőződtém arról, hogy ez a nyolcz hónapos hizlalás az illető gazda viszonyába igen beillett és jövedelmezett. Egy nagy-szabású és országokra terjedő kitűnő hírű hizlalásból — hol a hizlalást éveken keresztül tanulmányoztam — a kész hizott, a lekötsési osztályozás szerint a hizlás 19—24-ik hete között került eladásra. Itt évenként mintegy 10 ezer darab ökör hizlaltatik s a vevő 12—20 fillérrel többet fizet kgonként mint a piaci prima árut jegyzik. Ezt a nagy árkülömbözetet befolyásolja részben az a körülmény, hogy a vevő mindig kész áruhoz juthat, de befolyásolja az áru legkiválóbb minősége is.

Mezőgazdasági szeszgyárak mellett a hizlalás nagyobb részét 22—24 héti tart. Ilyen hizla-

lásból rövidebb idő alatt piacra vinni csak fiatal, még nem igazított állatot láttam.

Említettem, hogy a hizlalás eredménye az időszakos takarmányozástól függ.

Egy minden viszonyok közé beillő takarmányozási receptet nem lehet adni. Ennek okszerű összeállítását a hizlalandó állatoknak, a rendelkezésre álló takarmány mennyi- és minőségének ismerete teszi lehetővé. De számolni kell a hizlalo egyéb gazdasági viszonyaival is.

A hizlalás részleteiről egyet és mást más alkalommal mondok el.

Schill Béla.

Az amit czikkező mond, helyes is, nem is, aszerint, hogy milyen marhát hizlalunk, mert hizlalni nagyon sokféle marhát lehet, nevezetesen fiatalat s vénet, gyorsan és lassan fejlődöttet, husos s kevésbé husos testűt, jól s rosszul alkotottat stb., de ezek mindegyikénél nem lehet azt tanácsolni, hogy csak mint kész árut vigyük a piacra, mert akkor gyakran nagyon is ráfizetünk a hizlalásra. A sovány anyag kora, fajtája, testalkata s állapotában mutatkozó nagy eltérések azt okozzák, hogy a hizlalás nem üzhető kaptaszerűen s hogy szélsőségek gyanánt kül- s belterjes (extenzív s intenzív) hizlalást kell megkülönböztetnünk, külterjes alatt azt értve, midőn az állatok aránylag sok tápszegény takarmányt (szálasat) kapnak, míg a belterjes hizlalás inkább az abrakra s a könnyen emészthető vizenyős takarmányokra támaszkodik. Az aki pl. lecsigázott vén jármosökreit hizlalja, vagy aki csenevész parasztkarhát javít föl, külterjesen hizlaljon, mert ha a külterjes hizlalás lassan megy is és ha sokáig is tart, de legalább olcsó s olyan, hogy a lecsigázott vén ökör vagy a csenevész marha csakis azt jutalmazza; itt tehát minőségre dolgozni s a marhát készre hizlalni nemcsak hogy nem czélszerű, de talán nem is lehet. Ellenben az, aki husosabb testű jól alkotott fiatal állatokat hizlal, a minőségre is dolgozhat, mert állatjai hálásak a belterjes hizlalás iránt s mert a huspiacz is megfizeti az ilyen anyag minőségét, ha készre hizlaljuk. E szerint tehát bele kell nyugodnunk abba, hogy a mérleg a jövőben is nagyon sok esetben dönteni fog afölött, hogy a hizlalást folytassuk-e még vagy nem s hogy csak az a hizlalo melőzhető a mérleget, a kinek takarmányviszonyai s állatjai a belterjesebb hizlalást lehtőségessé teszik, mert csak ebben az esetben ismerjük el azt, hogy a hizlalást többnyire még akkor is czélszerű folytatni, midőn a súlygyarapodás már nem áll kellő viszonyban a takarmányozás költségeivel, valamint azt is, hogy itt rendszerint nem előnyös a hizlalás tartamát bizonyos időhöz kötni. Hiszen nagy szeszgyárainkban sem kötik azt időhöz, mert a belterjesebb hizlalást, melyre takarmányviszonyaink (sok moslék, de kevés szálastakarmány), valamint vásárolt állatjaik folytán képesítve vannak, jövedelmezőbbnek tapasztalták.

Ez az egyik észrevételünk s ennek rövid foglalata az, hogy valamint a hizlalást sablon-szerűen üzni nem lehet, úgy sablon gyanánt azt sem állithatjuk oda, hogy a hizlalás végét mindig attól tegyük függővé, készek-e már az állatok abból a szempontból, aminőből a fővárosok marhavásárai készeknek szokták azokat tekinteni, mert kész áru előállítására főleg csak a nagy hizlalo törekedhetnek, míg a kis hizlalo, kik többnyire vidéki városokban értékesítik állatjaikat, rendszerint jobban járnak akkor, ha félig hizott árut visznek a piacra.

De e főntebbi czikkhez még egy észrevételünk van, nevezetesen az, hogy még mindig a hizlalás régi elméletét vallja, holott mi itt már sokszor elmondtuk, hogy a möckerni kísérleti állomás bebizonyította s hogy a tapasztalás is már régóta tanuskodik a mellett, miszerint a kifejlődött állatok hizlalásánál: 1. a táparány nagyon mellékes dolog, s 2. hogy a hizlalást nem szükséges három időszakra beosztani.

A táparányt illetőleg csak annyit említünk most, hogy a kifejlődött állatok hizlalásánál tisztán csak takarmányviszonyaink s a kereskedelmi takarmányok viszonylagos ára szabja azt meg olyformán, hogy azon esetben, ha pl. főleg gyök- és gumóstakarmánnyal, réti széna, szalma s tengeridarával rendelkezünk, tág táparány mellett fogunk hizlalni, míg ellenben akkor, ha pl. szeszmoslékkal, sörtörkölyvel, hereszénával rendelkezünk, szükségkép szűk táparányt fogunk alkalmazni, valaminthogy szűkebb táparányt követünk akkor is, ha olcsón tudunk olajpogácsát, malátacsírát; szóval fehérjében gazdag kereskedelmi takarmányt vásárolni. Azt nem vitatjuk, hogy a szűkebb táparánynak bizonyos előnyei vannak, de ezen előnyeit nem ismerjük akkorának, hogy minden áron arra törekedjünk, hogy csak szűkebb táparány mellett hizlalhassunk.

Az időszakokat illetőleg pedig csak annyit, hogy a hizókkal minél több takarmányt czélszerű etetni; de miután az állatok később már nem képesek annyit enni mint eleintén, ugy változtatunk most a takarmányukon, hogy annak teriméjét csökkentve, lehetőleg ugyanannyi tápláló anyagot juttatunk nekik mint előbb, ami azzal érhető el, ha a kevésbé tápláló szalastakarmányt megkevesbitve, megfelelő mennyiségű abrakkal helyettesítjük. Ezt pedig 1—2-szer, vagyis annyiszor tesszük, a hányszor a hanyatló étvágy a takarmány tömegének csökkentését szükségesnek mutatja.

Végül remélve, hogy czikkező észrevételeinket nem veszi zokon, nagyon örülnénk, ha közleménye végén tett ígéretét beváltva, a marhahizlalás terén szerzett bő tapasztalatait e helyen nyilvánosságra hozná.

Rovatvezető.

IRODALOM.

„Franciaország szőlőmivelése“ czim-mel, érdekes könyv hagyta el a napokban a sajtót Baross Károly és dr. Drucker Jenő, a „Borászati Lapok“ szerkesztőinek tollából. Franciaország világhírű nagy szőlőmivelését még nem írták le magyar nyelven ily terjedelemben, szakszerű ismertetéssel. A könyv 370 oldalra terjedő szövegét 178 rajz és fénykép magyarázza. A francia szőlőmivelés megismerése nagybecsű tanulság a magyar bortermelő közönségre is. A francia szőlőket pusztította el először a filloxera és a francia szőlősgazdák voltak azok, a kik legelőször küzdötték le ezt a rettenetes bajt. Európa minden művelt népe az új, modern szőlőmivelést a francziáktól tanulta, mi magyarok is. És ebben az irányban kiválóan hasznos munka nekünk a most megjelent könyv. A magyar szőlősgazdáknak kétszeresen fontos a mű, mert nemcsak a szőlőmivelést tanulják meg belőle, hanem az okszerű borkezelést is, a mihez legkevesebbet értünk mi magyarok.

A párisi világhírlapnak szakszemponthól is számos érdekes ujdonsága, az ugyanott lefolyt nemzetközi szőlészeti kongresszus és végre egy hivatalos és szakértő vezetés mellett tett tanulmányt, bőséges anyagot nyújtott a munka íróinak arra, hogy szakismereteiket kibővítsék és számos érdekes tapasztalatot feljegyezzenek és most megjelent könyvükben hasznosítsanak. A francia szőlőtermelés és borkezelés egészét írja le a könyv. Tartalma általánosságban a következő. Franciaország részletes szőlőmivelési statisztikája; a párisi nemzetközi szőlészeti kongresszuson, a világ első szakértői által tartott s a szőlőtermelés jövő haladására nagy

horderővel bíró, minden magyar szőlőtermelőre is tanulságos előadások részletes, bő ismertetése; Franciaország minden számottevő borvidékén tartott tanulmányt részletes leírása. Franciaország nagyszámu legkiválóbb szőlőinek ismertetése; a meghonosított európai és amerikai fajoknak, az egész szőlőüzemnek, a munkásviszonyoknak, a terméseknek, a jövedelmezőségnek a legapróbb részletekbe menő leírása. Számos pince, borház, erjesztő-kamara technikai berendezései, a szüretelés és borkezelés összes részletes munkájával együtt világosan és szakértőleg vannak ismertetve, számos kép és rajz magyarázatával.

Le van írva részletesen és ábrákkal magyarázva a hybridáció, a keresztezés mütéte ugy, hogy e leírás nyomán a szőlő növényéletének csak kissé ismerője is megtanulhatja az új szőlőfajták előállítását és azokat a szempontokat, a melyeket ilyen műveletnél figyelembe kell venni, ha gyakorlati eredményt akarunk elérni. Ez a része a munkának már azért is nagybecsű, mert e fontos tárggyal magyar szakmunka még egyáltalában nem foglalkozott.

„Tanulmányok“ czim alatt bőven és az egész nagy műre kiterjedőleg össze vannak gyűjtve a könyv végén, azok a vonatkozások, amelyek Franciaország szőlőmiveléséből a magyarországi viszonyokra következtethetők, tehát a nagy magyar szőlőtermelő közönségre gyakorlati haszonnal is bírnak, mert kellő körültekintéssel, a hazai viszonyok között is alkalmazhatók.

A munka nemcsak szakkönyv, de a gazdasági dolgok iránt érdeklődő minden művelt ember érdekes olvasmánya is. Megérdemli, hogy nemcsak minden intelligens szőlőbirtokos, de más olvasni szerető ember is megszerezze ismereteinek kibővítésére. A mű kiállítása is szép, czimlapját, mely a francia szőlőmivelést jelképezi, Morelli metszette. A könyv ára 8 korona. Megszerezhető a „Borászati Lapok“ kiadóhivatalában. (Budapest, Üllői-ut Köztelek.)

Amidőn e kiváló érdekességű és hasznos szakmunkát olvasóink figyelmébe a legmelegebben ajánljuk, egyuttal megjegyezzük, hogy lapunk mult számához mellékelve volt a mű egész tartalmát feltüntető ismertetés. A megrendelést pedig a laphoz ugyanakkor mellékelte postautalványnyal legezelszerűbb megtenni.

Az egyenes adók reformja. Irta Fejér Miklós. Érdekes tanulmány jelent meg az adó reform kérdéséről, mely iránt nemcsak a kormány és parlament, hanem a társadalom legszélesebb rétege is természetesen nagy mértékben érdeklődnek. A kormány lassan halad előre eme nagyfontosságú reformmal, és ezt helyesen cselekszi, mert az illető kérdésnél a közvélemény alakítását és a szakértők hozzászólását be kell várnunk mielőtt a kormányjavaslat végleg elkészül. Fejér Miklós, mint volt államtitkár nagy szolgálatot tesz az ügynek a mikor véleményét, melyet különben a kormány által egybehívott ankéten is képviselt, most teljes részletességgel közlésezi és nyilvános bírálat alá vonja azt a memorandumot, mely az anket tárgyalásának alapjául szolgált. Fejér a személyes jövedelmi adó alapján áll és e pontban teljesen egyetért a Wekerle-féle memorandummal; sok tekintetben azonban ettől eltérő, külön álláspontot foglal el, még pedig mindenütt a méltányosság, a teherviselés képesség és a mellett az államháztartás egyensúlyának tekintetbe vételét kívánja. Tanulmánya épügy világos fejtegetéséinél, mint a kérdésnek mindenki számára való fontossá-

gánál fogva általános érdeklődésre tarthat számot. A könyv az Atheneumnál jelent meg, ára 1 K. 20 fill.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

59. kérdés. Hizóállataink, melyek moslék, hereszecska és naponként 3 kgr. buzakorpával lettek fejenként etetve, nagymérvű moslék-csömörben szenvednek. A végtagokon a csömör okozta sebek genyvesedésbe mennek át, és némelyeken genyzaeszkók a test más részein is képződnek s néhány hizóállat vérmérgezés következtében az állatorvos megállapítása szerint elpusztult. A moslékot a magyaróvári, valamint egy budapesti gazdasági vegykeresleti állomás normálisnak találta, illetve, hogy nem tartalmaz kártékony anyagokat, azonban a magyaróvári növénykórtani állomás megállapította, hogy a buzakorpa nagymennyiségű üszögspórát rejt magába. Tisztelettel kérjük ezekenél fogva, hogy a vérmérgezést illetve az állatok elpusztulását nem-e a üszögspórás korpa etetése okozza-e? Sz. Jóságkezelés.

60. kérdés. Baromfiaim feje, továbbá nyaka megdagad, lélegzeni alig tudnak és emiatt szájukat egész nap nyitva tartják, csak nagyon keveset esznek és 30% közülük elhull. A betegség lefolyása 6—8 napot igényel. H. D.

61. kérdés. Vidékünkön rossz munkásviszonyok folytán az aratást felerészben az idén már kéveköti-aratógéppel voltam kénytelen végezteni, az idén azonban a keresztek összerakásához és a hordáshoz szükséges munkások részint béresekből, részint napszámosokból kerültek ki, de ezt a helyzetet sok hátrányos körülmény miatt állandósítani nem lehet. Kérem gazdatársaimat, sziveskednének kimerítő felvilágosítást adni, hogy országsterre a köveköti aratógép mellé hányad részért fogadtatnak a munkások, vagy ha egyebütt más feltételek mellett is fogadtatnak munkások, melyek azok s egy-egy géphez hány munkást szoktak számítani? I. B.

62. kérdés. Réti földeinken termelt s minden évben dült buzának nem annyira nagymennyiségű törekében, hanem inkább kalászában marad a szem. Kérek tehát szives felvilágosítást: 1. Alkalmazható-e a Bajzath-féle dobkosárnyújtvány a Czárán-féle kettős törek-rázóvillával kombinálva a Clayton és Shuttleworth-féle cséplőgépeken nagyobb szerű átalakítások nélkül? Mert a Hofherr és Schrantz-féle cséplőgépek fedőlapja az etetőhelytől a szalma-zóig — éppen a dobkosárnyújtvány végett — sokkal magasabban van építve, mint a hátsó részen. 2. Vannak-e már ezirányu, a gyakorlatból vett, adatok; illetve bevált-e ezen kísérlet? 3. Remélhető-e egy nagyobb átalakítás után biztos eredmény? B. R.

Felelet.

Korpaképződmény a borjakon. (Felelet az 58. sz. kérdésre.) A növendékmarha bőrt fedő „sárga korpaképződmény“ vagy tarlósömör, vagy pedig tetvesség következménye. Az előbbi esetben a bőrön kerek vagy kerekded, egymással összefolyó, vastag, sárgásfehér varrak borítják, míg a tetvességnél csak korpaképződmény van jelen, e mellett pedig a szőrök között a tetvek, a szőrszálakon pedig azok petéi (serkék) láthatók. A borjak tetvességét ugyanugy lehet elűntetni, mint a lovak tetvességét. Tarlósömör esetén a varraknak zöld szappannal való felágyítása és szappanos vízzel való lemosása után a beteg bőrrészeket 10%-os kátrány-, naphthalinkenöcsecel lehet bekenni, terpentinjával, 2—5-szörösen hígított jódtinktúrával ecsetelni. Czélszerű ezenkívül az egészséges állatokat elkülöníteni, az istállót és annak berendezési tárgyait alaposan megtisztítani és fertőtleníteni. Dr. M. J.

„PURITIN“

a legjobb kazánkö ellenes szer.

Megrendelhető: a Puritin-társaságnál Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) földszint.

Megrendelésnél a kazán táplálására használni szokott vízből 1—2 liter bekezdendő.

Sza
59. sz. k
netek ar
betegsége
nagyobb
moslékot-
sömör jel
amennyi
részében
testrészek
zódésre v
vérmérge
A k
szerepe
üszögspór
szájnyálka
ritkábban
sát is szö
szerint a
Sokszor t
takarmány
A m
betegek g
ismételten

Baro

désre.) Am
lehet, való
diphtheria
Miután m
igyekezni
betegedése
sége álla
tartózkodá
tölténitése
stb.), a hu
nitett állat
A betegek
ott hol áll
egyenlő m
oldattal e
Szükség e
pítő szere
lesz állator
helyi viszo
utasításoka

Mely

a 63. sz. k
4 m³ bükk
szén ára 2
ként szüksé
ára ilyenfor
tevő nem te
köszén, mel
következtet
fekete szén
azért az alá
szén vétetet

Miután
szempontjál
száradt fáv
(hasáb) sul
222 : 100 =
1 m³ ölbe
szempontjál
barnaszénne
hasábra va
kellene 238
barnaszén. k
létén, a nap
9'5492x2'3
köszén ez
naponként n
nagy s most
anyagot szá
könnyebben

A küll
viszonyított
234. és 235
tevő s azok
szenek s egy

Cséplőg
kérdésre.) A
vetkezők vál
1. A B
rült meg ned

A folyó ügyek tárgyalásáról kiemelendő, hogy az egyesület a földmivélsügyi miniszter támogatásával az idén is gazdasági népies előadásokat, tanfolyamot és háziipari tanfolyamokat is fog rendezni, 43 darab nemesített kondorszóri mangalicza koczákat a sertésállomány javítására, tavaszi vetésre pedig pár száz méter-mázsa hanna-pedigree árpát kedvezményes árban fog kiosztatni kisgazdák közt.

A földmivélsügyi miniszter az egyesület előterjesztésére Zlatnányzky Emil kis-tapolcsányi kisgazda birtokát mintaparasztt-gazdaságot fejleszteni határozta, ezzel a 3-ik mintagazdaság létesül Bars megyében, melynek felügyeletével Dus Jenő egyesületi alelnök bízott meg. Az egyleti kert Léván 1902. évre szőlőültetvény települ átengedtetett s remélhető, hogy az elpusztult szőlők Bars megyében ezen telepről kikerülhetők oltványokkal helyre fognak állíthatni.

Az Aradvármegyei gazdasági egyesület azon átiratát, hogy a földmivélsügyi és kereskedelmi miniszterek kéressenek fel a gabona és lisztkészletnek évenként eszközölendő hivatalos leltározására, mert visszaélés történik e téren a gabonaárak lenyomására, pártól fogva tudomásul veszi a közgyűlés, és hasonló felirat elküldését határozza el.

Elnök sajnálattal emlékezik meg végül Széchenyi Pál gróf volt földmivélsügyi miniszter és Markovics János Nyittravármegyei gazdasági egyesületi alelnök elhunytáról.

A legutóbbi közgyűlés óta 60 kisgazda lépett be évdijas tagul az egyesület kötelékébe, mi igen öröndetes jelenség, mert az egyesület jövőbeli megerősödését helyezi kilátásba. Az alapszabályok megváltoztatása, az egyesületi működésben általánosan a székhelytől távolabb eső járárokra való kiterjesztése felett a legközelebbi közgyűlés fog véglegesen határozni.

A Borsodvármegyei gazdasági egyesület növénytermesztési szakosztálya Szatmáry Károlyi Pál elnöke alatt ülést tartott, melyen Vertessy Tivadar ügyvezető titkár előterjeszti az OMGE. által a cukorrépa-termesztő gazdák és a cukorgyárosok között fennálló szerződések megvitatás céljából megküldött felhívást és kérdőpontokat. Ezen kérdő-pontok egyenként tárgyalatva, azokra az adandó válaszok meghatározottak. Azon vélemény kimondása mellett, hogy a szakosztály ezen mozgalmat jelenleg nem tartja időszerűnek, mivel éppen most a cukorárak hanyatlása miatt a cukorgyárosok csak nehezen tudják magukat fentartani, de óhajtanó volna, hogy a gyárosok azon esetben, ha a helyzet javul, a nyereségből egy megfelelő és méltányos bonifikációban részesítsék a gazdákat s hogy ez a szerződésekben százalékokban legyen kifejezve. Végül a szakosztály elhatározza, hogy az OMGE. által ezen ügy megvitatására rendezendő értekezletén az egyesület igazgató-választmánya öt taggal fogja magát képviseltetni.

A Hevesvármegyei gazdasági egyesület igazgató-választmánya Borhy György elnöke alatt ülést tartott, melyen Baranyai István titkár előterjeszti, hogy a dohánytalajvizsgálat az egyesület kérelmére Heves vármegye területén megtartatott, azonban más eredménnyel, mint a melyet az egyesület czélzott. Ezután a tárgyalásra került az OMGE. felhívása a cukorrépa termeszto gazdák és gyárosok közti szerződések körül felmerült panaszokra adandó felvilágosításokra nézve és elhatározatott, hogy a választmány az OMGE. szakosztályi ülésén két taggal fogja magát képviseltetni. Határozatba ment tovább, hogy a választmány az 1902-ik évben tartandó tenyészállat díjazásra gyümölcs és szőlőkiállításra a földmivélsügyi miniszteriumtól 1000-1000 korona segélyt kérjen; ugyancsak a földmivélsügyi miniszter fogja az egyesület felkérni arra is, hogy a f. évi pozsonyi kiállítás megszervezésére a kisgazdák számára rendezendő tanulmányutakat segítsen.

Ezután határozatot hozott a választmány, hogy az egyesület átiratilag kérje fel a vármegyét, egy cselédszabályrendelet alkotására, mely különösen a felmondás és elszegődés idejét és módjait szabályozná. Végül elhatározta a választmány, hogy a gyöngyösi gabonapiacra azon észlelhető visszaélések ellen szabályrendelet alakításával és vásárbírószervezésével fog segíteni az egyesület, hogy így a kisgazdákat a mindennap előforduló károsodástól megmentsen.

A Liptóvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya Andaházy Géza elnöke alatt

ülést tartott, melyen elnök indítványára határozatba ment, hogy az egyesület a pozsonyi kiállításra Liptó vármegye mezőgazdasági terményeiből gyűjteményes kiállítást fog bemutatni és ezen kiállítás rendezése elkészítésével Schwartz Árpád egyleti titkár bizza meg. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület pártolás végett megküldte a földmivélsügyi miniszterhez az iránt beadott felterjesztését, hogy a Budapesten raktározott gabona és lisztmennyiségek tekintetével azon fontosságra, melyet ezen mennyiségek az áralakulására gyakorolnak, évenként egyszer leltározassanak, az eredmény hétről-hétre a beérkezett, illetőleg elszállított mennyiség számbavételével kiegészítessék és a napilapokban közöltessek, az Esztergomvidéki Gazdasági Egyesület csatlakozás végett megküldte a földmivélsügyi miniszterhez az iránt beadott felterjesztését, hogy az olasz borral szemben emeltesse-nek a vámok: mire nézve a választmány elhatározta, hogy mindkét kérvényt felterjesztésekkel pártolni fogja. Végül szóba jött az Első Általános Biztosító Társaság azon átirata, melyben hivatkozással az egylet és közte kötött szerződés azon pontjára, hogy rossz üzletmenet esetén jogában áll a díjakat felemelni, a tagokat megillető 2000-nyi kedvezmény megadását megtagadja. Erre nézve az igazgató-választmány elhatározza, hogy figyelmeztetni fogja a társaságot arra, miszerint a díjak felemelése jogában áll ugyan, de ez esetben is köteles a tagoknak a szerződésben biztosított kedvezményt megadni.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya Zala-Egerszeg Herteleidy Ferenc elnöke alatt tartotta a rendes évi közgyűlést. Elnök bejelenti, hogy az elnökség mandátuma lejárván, maga is elnöktársai nevében lemond. Röviden vázolván az elmúlt 3 év munkásságának eredményeit kijelenti, hogy azok sokkal nagyobb szabásúak lettek volna, ha az egyesület tagjai a tagdíjak befizetése körüli kötelezettségeknek eleget tettek volna. A közgyűlés ezután jegyzőkönyvileg köszönetet fejez ki az elnökségnek 3 évi munkásságáért, nagy lelkesedéssel újból megválasztotta a lentlévő elnökséget. Ezután az igazgatósági választmányi tagok megválasztása következett, melyek száma 50-re egészített ki. Az 1901 évi számadások megvizsgálására a kiküldött számvizsgáló-bizottság jelentése s a felmentvény megadása után a közgyűlés a nagyszámu tagdíj hátralékok ügyével foglalkozott; mire nézve határozatba ment, hogy a hátralékos tagok zárt borítékban a hátralékos tagdíjak befizetésére felszólíttassanak és ha ezen felszólításnak foganatja nem lenne, a legközelebbi közgyűlésen a legalább 40 korona tartozással bíró tagok perelést végeztetnek az egylet ügyészének. Megemlítjük, hogy az ezévi hátralék 1760 korona, míg a múltból 3512 korona marad fenn, így az összes hátralék 5272 koronát tesz ki. Tekintettel arra, hogy ezen nagymérvű hátralék nemcsak a központ működését bénítja meg, hanem a gazdák körök létét is fenyegeti, amennyiben a nevezett körök az anyae egyesület rossz pénzügyi helyzetét folytán elesnek az őket érdeklő évi segélytől, valóban időszerű volt már a közgyűlésnek ezen elhatározása a hátralékos tagjaival szemben és kívánatos volna, ha a Zalavármegyei gazdasági egyesület ezen lépését a többi társaságok is minél számosabban követnék.

Foigt Ede egyesületi titkár ezután előterjeszti, az egyesületi kert rendezése ügyében kiküldött bizottság jelentését, melyet a közgyűlés magáévá tett és elhatározta, hogy a külső kertet parcelláztatja és eladja, míg a belső kertet a jelenlegi kertésznek 600 korona évi bérért bérbe adja. Titkár előterjeszti a német vámtarifa ügyében kiküldött bizottság jelentését, mely a somogyi gazdasági egyesület átiratát elfogadásra ajánlja. Közgyűlés elfogadja bizottság javaslatát és a somogyi átirat pártolás végett való felterjesztését határozza el. A közgyűlés ezután tudomásul vette a földmivélsügyi miniszter leiratát a lótenyésztés ügyében valamint a lótenyész-bizottság ülésének jelentését, melynek alapján megállapította járárok szerint a vármegye területén a hidegvéri és a félvér lóanyag tenyésztése határait. A Szolnokvármegyei Gazdasági Egyesület javaslatát, a cukorrépatermelők és gyárosok közti szerződések ügyében a közgyűlés egyhangulag elfogadta azon hozzáadással, hogy a piszkossági százalékokat, ha eltérés merül fel a gyáros és termelő

között, a termelő és gyáros által választott bizottság határozza meg. Több apró ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Dohánytermesztés ügye a pénzügyi bizottságban.

Az állami költségvetés pénzügyi bizottsági tárgyalása alkalmával a pénzügyminiszterium tárcájánál Scitovszky János az OMGE. igazgató-választmányi tagja a magyar dohánytermesztők halálját méltán megérdemlő beszédet mondott, melyben fölhevítette a pénzügyminiszter figyelmét arra, hogy a dohánytermesztők majdnem kivétel nélkül elégedetlenek a dohánybeváltás jelenlegi szabályzatával és áraival különösen azért, mert a termesztoeknek a minőségre való törekvése semmiféle jutalmazásban nem részesül.

Az ezzel a kérdéssel kapcsolatos ügyekben az OMGE. dohánytermesztési bizottsága évek óta beható tárgyalásokat folytatott, évről-évre bőven megokolt emlékiratokban fejtette ki a dohánytermesztők nézeteit, kívánságait és kéréseit, de ezeknek eredménye a gyakorlatban alig jelentkezett, mert a pénzügyminiszterium még csak a válaszadásra sem tartotta érdemesnek. Ő tehát a pénzügyi bizottságban röviden előadván az OMGE. 1900. évi december hó 9-én a pénzügyminiszterhez e tárgyban beterjesztett emlékirat foglatját, azoknak figyelembe vételét kérte.

Azt hiszszük, hogy az ország százezernyi dohánytermesztőit ily közelről érdeklő és az állami jövedelmek oly nagy részét szolgáltató fontos kérdésben az előadottnál szerényebb kívánságokat kifejezni nem lehet. És méltán elvárhattuk, hogy a pénzügyminiszter komoly figyelmére tartsa érdemesnek a magyar dohánytermesztők évek óta hiába hangoztatott jogos panaszait és a kérdést ne pusztán fiskális és hatalmi szempontból ítélje meg, hanem az általános rossz közgazdasági viszonyok között muntegy kiválóan az állam intézkedéseitől függő termelési ágat minden eszközzel a gazdák érdekében emelni igyekezze.

A pénzügyminiszter ur azonban e helyett elfogult tanácsosainak információját bírálat nélkül magáévá teszi és a várva-várt javulást hatalmi szóval fiskális szempontból egyszerűen megtagadja. A pénzügyminiszter u. i. Scitovszky előterjesztésére a lapok közlése szerint lényegében a következőket válaszolta:

Az OMGE. emlékiratát tárgyalta, de annak igen sok pontja nem védhető meg. A dohány minőségét folyton emelik. A beváltási szabályokat legujabban revideálták, az érdekeltek meghallgatásával. A külföldi dohányt, különösen a cigarettagyártásnál, lehetőleg kiszorítják. A dohánykiviteli társaságnak az a törekvése, hogy néhány ezer holddal szaporítsa kiviteli dohánytermesztésünket, mely a termesztoeknek szép hasznot ígért, az OMGE. támadására abban maradt.

Az egész nyilatkozatban egyedüli megnyugtató, hogy az OMGE. emlékiratát a pénzügyminiszter tárgyalta, de valóban megdöbbentő, hogy ezen tárgyalásnak az eredményét másban nem láthatjuk, mint hogy a miniszter ezen tárgyalás alapján az OMGE. dohánytermesztési bizottságát egyszerűen megvádolja. Ez ellen a leghatározottabban tiltakozunk.

A

A repater

A természet és a cukoripar másba szorultva, tartva, nem másik érde megkárosít a repaterm gyártásnak tása megfe répanak, viszont a mely n piaci ára környéken repatermel nem egy különféle különösen Magyarors Ausztriában répaszállító nem részes feldolgozó gyárosok — ződésileg v

A gaztést kíván cukortartá ben elsősor fogva az át lenséggel já gazda a be lgy termész közeledés. repamivélés cukorgyáro eszorgnek, a méseredmén felelő repa cukorgyáro fel. A mező elvileg létez korlatban ri ban a szolid fenn, a ho egyénisége többnyire es és gyáros h esolat pedig mivelő egyu egyuttal repa üzem külön megvannak s fél első sor érdekeit véd másik fél ezek saját lgy a szolida ság, megszür közös érdekk Minden

Mutassa ki a pénzügyminiszter ur, me. részei az OMGE. emlékiratának azok, amelyek meg nem védhetők, tehát elítélendők?

Az OMGE. javaslatait az ország legkülönbözőbb termelő vidékeinek képviselői óhajtsára és bőven megokolt nézetére támaszkodva tette meg. Ezeket a javaslatokat lehet esetleg meg nem valósíthatóknak tartani, de elítélni senkinek sem lehet, megvédelmezni senki ellen sem kell, mert ezek a javaslatok tisztán a közérdek előmozdítására, tisztán közérdekből történtek.

A pénzügyminiszter ur a beváltási szabályzatot is védelmébe veszi, amidőn azt mondja, hogy az érdekeltek meghallgatásával revideáltatott. Ez igaz. Mert az OMGE. a beváltási szabályzatok átalakítására is tett javaslatot. De sajnos, ezeket a javaslatokat a pénzügyminiszterium semmibe sem vette. A pénzügyminiszter ur tehát hivatkozhatik arra, hogy az érdekeltek köréből kívánságok és javaslatok hozzá fölterjesztettek, de nincs joga ahhoz, hogy arra hivatkozzék, mintha az érdekeltek hozzájárulásával állapotított volna meg a szabályzat. Az érdekeltek véleménye csak annyiban érvényesült, amennyiben a jövedékre nézve az előnyösebb volt, de ennek vizontszolgáltatása, hogy a termesztoőknek is előny nyujtassék, teljesen elmaradt, mert az erre vonatkozó javaslatoknak legkisebb része sem vétett figyelembe. A pénzügyminiszter ur tulságos bizalmat vett tanácsosaiba, midőn ennek ellenkezőjét nyilvánosan is hirdeti.

De legsérelmesebb megvádolása az OMGE.-nek a pénzügyminiszter ur azon kijelentése, hogy a dohánykereskedelmi részvénytársaságnak azon törekvése, hogy a kiviteli dohánytermesztést 5000 holddal emelje, az OMGE. támadása következtében abbamaradt és ezzel a termesztoők károsodtak. Ezt a vádat egyenesen visszautasítjuk. Amidőn az OMGE. emlékiratában állást foglalt az ellen, hogy a külföldi dohánytermesztést az eddigi rendszer abbahagyásával egy nyereszkesedésre alakult részvénytársaság monopoliumául biztosítsák, egyedül a termesztoők érdeke vezérelte.

A dohánykereskedelmi részvénytársaság ugyanis szerződéseket kötött dohánytermesztésre olyanokkal, akik dohányt azelőtt nem termesztek, vagy eladósodva lévén, sürgös előlegecskékre volt szükségük. Az előbbieket a dolog ismeretének hiánya miatt, az utóbbiak a szükség nyomása alatt szerződtek 28, 30 és 32 koronás átlagárért termeszteni dohányt. Aki ilyen ár mellett nem akart szerződni, egyszerűen kimaradt a termesztésből. Már most akkor, amidőn a dohánytermesztoők általában és méltán elégedet-

lenek a 36—38—40 koronás átlagos beváltási árakkal és az árak emelését követelik, vajjon a pénzügyminiszter nem-e mondhatja méltán mindenezekre a kívánságokra, hogy hiszen az árak emelése fölösleges, mert ime akárhány termesztoő van, aki 28—30—32 koronás árak mellett is hajlandó termeszteni. Holott a termesztoők nagyon jól tudják, hogy a mai árak mellett a dohánytermesztés alig-alig jövedelmező és joggal követelhetik a dohányárak emelését. Ha tehát igaz az, hogy a dohánykereskedelmi részvénytársaság 5000 holdas külföldi termesztését az OMGE. emlékirata akadályozta meg, azt a részvénytársaság fájllalhatja, mert bizonyára busás nyereségtől esett el, de az ország többi 74.263 kat. hold területének termesztoői csak köszönettel tarthatnak, hogy egy olyan érvtől fosztotta meg a pénzügyminisztert, amelylyel a dohánybeváltási árak emelését örökre megtagadhatta volna. Ha a magyar dohánykivitelére a kilátások kedvezők, tessék a pénzügyminiszternek vagy a jövedék részére többet termeszteni és azt az annyira dédelgetett dohánykiviteli részvénytársaságnak kivitelre illő árért átadni, vagy engedje meg a külföld részére a dohánytermesztést a régi rendszer alapján. De egy nyereszkesedő részvénytársaság fájó sebeinek gyógyítására arra nem alkalmas gyógyszereket ne alkalmazzon és ne akarja az OMGE-t bünbakul odaállítani, mintha ez az egyesület a termesztoők érdekei ellen bármi csekély részben vétett volna. Ha a magyar termelők a pénzügyminiszter előtt kevesebb támogatásra és jóakaratra számíthatnak, mint egy részvénytársaság, legyen bár annak egyik főrészvényese maga az állam, akkor a magyar dohánytermesztoőknek Ocskay brigáddal: jó éjszakát kívánhatunk.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
OMGE. közleményei.....	101
Vámügyeink állandó rendezése.....	101
Ga. dasági egyesületek mozgalma.....	107
Dohánytermesztés ügye a pénzügyi bizottságban.....	108
Növénytermesztés.	
Magyar vagy külföldi búzát termesztoők-e?.....	103
Állattenyésztés.	
A piros-tarka ökör mint igavonó.....	104
Gazdasági növénytan.	
Az árpa foltos betegsége s a védekezés ellene.....	104
Takarmányozás.	
A szarvasmarha hizlalásáról.....	105
Irodalom.	
„Franciaország szőlőmivélése.”.....	106
Levelszekrény.....	106
Vegyesek.....	109
Kereskedelem, tőzsde.....	110
Szerkesztői üzenetek.....	111

Kinevezés. A földmivelésügyi miniszter *Legány Ödönt*, a magyar-óvári gazdasági akadémiánál alkalmazott ösztöndíjas gazdasági segédet, ezen akadémia növénytermesztési tanzéke mellé két év tartamára tanársegéddé nevezte ki.

Gróf Pálffy István üdvözlése. Pozsony-megye gazdasági egyesülete f. hó 20-án igazgató-választmányi ülésén üdvözölte gróf *Pálffy Istvánt* titkos tanácsosi méltósággal való kiténtetése alkalmából. Az üdvözlő beszédet *Bartal Aurél* országgy. képviselő, egyesületi alelnök mondta, megemlékezve gróf *Pálffy Istvánnak* az egyesület felvirágoztatása körüli érdemeiről, amely érdemeket elismerte az egész ország gazdaközönsége az egyesület mult évi jubileumán. *Bartal* beszéde után az egyesület egyik legregibb tagja, *Bittó Béni* üdvözölte az ünnepelet. Gróf *Pálffy István* válaszában köszönetet mondva a választmányának kijelenti, hogy a kiténtetést nem kereste, minden működése lelkiismeretsugalta tény volt. A királyi kegy megnyilatkozása ösztönül szolgál a jövőre.

Gazdatiszt ünneplése. Szép ünneplés folyt le f. hó 19-én Győr-megye Peér községében, hol *Széchenyi Miklós* gróf uradalmának érdem-dus gazdatisztját *Kakas Györgyöt* ünnepeleték szolgálatának negyvenedik évfordulójánál. Az ünnepeleten *Széchenyi Jenő* gróf jelent meg a földesur képviselőében, kivüle pedig megjelentek: *Mladonitzky Ignác* kanonok, *Rehmann József* és *Halmay Béla* az uradalom képviselőében, továbbá *Szodtfriedt Endre* főszolgabíró, *Angyal Emil* szolgabíró, mint a hatóság képviselői, *Karácson Imre dr.*, *Blaske László*, *Kautz Gusztáv dr.*, *Kégl Lajos*, *Mayer Oszkár*, *Beke dr.*, *Oveges Sándor* és még számos vendég. *Szodtfriedt Endre* főszolgabíró talpraesett lelkes beszéd kíséretében átnyujtotta *Kakas Györgynek* a földmivelési miniszternek aranykeretbe foglalt elismerő oklevelét és 100 korona aranyadományát. Ut.ann a *Mladonitzky Ignác* intézett szép beszédet az ünnepelethez, majd *Rehmann József* adott át *Széchenyi gróf* nevében négy aranyat éljenés kíséretében *Kakas Györgynek*.

Nemzetközi kertészeti kiállítás. Budapestén május hó 3-án nyílik meg a nemzetközi kertészeti kiállítás. A bejelentési határidő márczius 1, illetve márczius 15, a virágkerteseti ápril 15-éig van kiterjesztve. A kiállítás fővédnöke *József főherceg*, ki személyesen nyitja meg a kiállítást. Védnöke *Darányi földmivelésügyi miniszter*. A kiállítás végrehajtó-bizottsága elnöke *Emich Gusztáv* udv. tanácsos. A nagy zsüri elnökei *Matlekovits Sándor* és *Tormay Béla*. A zsüriának 24 tiszteletdíj, 22 állami arany, 91 ezüst, 86 bronz és ezenkivül 9 arany, 101 egyes. ezüst, 107 bronzérem áll rendelkezésre.

Mintagazdaság felállítását kéri a tiszamelléki Bácska egyik főpontján Ó-Becsén. Ez ügyben dr. *Balaton Gyula* ó-becsei főszolgabíró kérvényben is fordult a földmivelésügyi miniszterhez, elmondja, hogy e vidéken mily nagy haszonnal járna egy rendezett mintagazdaság felállítás. A mintagazdaságnak Ó-Becsén nagyon alkalmas helye volna, annál is inkább,

Jobb és megbizhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minők 28 év óta

Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedésében Budapestén kaphatók.

Helybeli finomítottgyárak részéről finomított szesz nagyban adózva 142-142.50 K., adózatlanul szabadraktárra 43-43.50 korona, élesztőszesz adózva 143 korona, denaturált szesz 31 K. kelt el azonnali és január-februári szállításra.

Vidéki (kartellen kívüli) finomítottgyárak finomított szeszt adózva 140-140.50 K., adózatlanul 41-41.50 K., denat. szeszt 30 koronán ajánlottak hosszabb kötésre és több tétel ez áron el is kelt azonnali szállításra és zárlatra.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz 35.50-36.50 koronáig kelt ab felső magyarországi állomás vevő hordójában vagy tartányban szállítva.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 39.--- 39.50 K.

Bécsi jegyzés 34.80-35.20 korona kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 127.--- korona adózt és 33.50--- korona adózatlan szeszért.

Triestini jegyzés 13.--- korona kiviteli szeszért, 90% hektoliterje.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban korona	kicsinyben korona
Finomított szesz	142.---142.50	143.---144.---
Élesztőszesz	143.---143.50	144.---144.50
Nyersszesz adózva	140.---140.50	141.---142.---
Denaturált szesz	31.---31.50	32.---32.50

Az árak 10,000 literfokkonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak ólomzárólása. *)

Budapest, 1902. január 20.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1901-1902. idényben, azaz 1901. évi július hó 1-étől a mai napig az alant megnevezett magkereskedőknél és termelőknél a következő vetőmagmennyiségeket ólomzárta:

Ólomzárólató fél	m e t e r m á z s a			
	Luczerna	Lóhere	Egyéb	Összesen
Mauthner Ödön, Budapest	933	2120	---	3053
Haldek Ignác, Budapest	879	1118	---	1997
M. Mezőgazdák Szöv., Budapest	552	993	---	1550
Beimel és fia, Budapest	142	316	---	458
Frömler A. H. ut., Budapest	236	121	---	357
Ifj. Freund Sámuel, Szátmár	19	274	---	293
Szalay Gyula, Budapest	84	100	---	184
Boross Dezső, Budapest	85	49	---	134
Deutsch Gyula, Budapest	---	87	---	87
Lamberger Károly, Budapest	41	28	---	69
Kramer Lipót, Budapest	23	29	---	52
Holländer A. és fia, Debreczen	60	---	---	60
Radwaner és Rónai, Budapest	9	5	---	14
Fuchs Fülöp, Budapest	---	12	---	12
Engelman Zsigmond, Budapest	---	10	---	10
Összesen	3063	5267	---	8330

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai hereféle magvakat a magvizsgáló állomás nem ólomzárja.

A központi vásárcsarnok árujegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áraitól.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezte üzleti jelentése. 1902. január 18.

A hét második felében forgalmunk, dacára az enyhébb időjárásnak, változatlanul kielégítő volt. A hozatalok az összes élelmiszerekből egyaránt egy minőségileg, mint mennyiségileg a keresletnek teljesen megfeleltek.

Következő árak voltak a nagybani eladásnál elérhetőek:

Husfélék: elsőrendű bányók 20-22, köépminőségűek 16-18 koronával keltek páronként. Öllött sertések szalonnával 84-90, szalonna nélkül 80-82, borjúk minőség szerint 90-100, pecsenye malacok 140-160, vidéki marhahús 6-90 koronán volt forgalomban, mindent 100 kilogrammonként értve.

Vadak közül a nyul ára valamivel olcsóbbodott, ára 2.40-2.50, sülldő 1.60-2.00 korona darabonként. Szarvas 70-72, őz 1.40-1.50, vadsertés 80-90 korona egészben s 100 kilogrammonként.

Vágott baromfi: prima liba 1.20-1.22, másodrendű 1.10-1.12, pulyka 1.00-1.20, kacsa 1.16-1.20 korona kilónként.

Élő baromfi: csirke, rántani való 1.30, sátni való 1.60-2.00, pulyka 7-8 korona páronként.

Teavaj, elsőrendű 2.00-2.30, másodrendű 1.60-1.80 korona, túró 14-16 fillér kilónként.

Tojás 80-84 korona ládánként. Gyümölcs: finom fajalmak 56-70, fajtorkák 60-70, alsó rendűe ahnák 21-22 koronán keltek 100 kilogrammonként.

Rózsaburgonya 3.40-3.60, sárga 3.20-3.40, kizöld 7.00-7.60 korona 100 kilónként, fél vagy egész kocsirakományokban.

Hideghusvásár az Országy-telepi piacon. 1902. január hó 21-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 62 árus 320 drb sertést, 4 árus 48 drb sülldőt, 3200 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 2000 kg. szalonnát, 1000 kg. hájat, — kg. kocsonyahúst.

Vidékről és pedig: N-Székelly 2 árus 41 darab, N-Körös 2 árus 39 drb, Czegléd 4 árus 34 drb sertést, összesen 8 árus 114 darab sertést. Helybeliek 320 drb sertést. Mindössze 434 drb sertést.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 96-108 fillér, 1 q 86-88 K., sülldőhús 1 kg. 92-128 fillér, 1 q — K., füstölt sertés-hus 1 kg. 108-128 fillér, 1 q — K., szalonna zsirnak 1 kg. 92-104 fillér, 1 q — K., füstölt szalonna 1 kg. 100-104 fillér, 1 q — K., háj 1 kg. 100-108 fillér, 1 q — K., disznósajt 1 kg. 112-128 fillér, 1 q — K., kocsonyahús 1 kg. 46-60 fillér, füstölt sonka 1 kg. 128-136 fillér, 1 q — K.

Hideghusvásár a Garay-telepi piacon. 1902. január 21-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 61 árus 12 darab sertést, 0 árus 15 darab sülldőt, 3000 kgramm friss húst, 600 kg. füstölt húst, 500 kg. szalonnát, 200 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajt, — kg. (— drb) sonkát, — kg. töpörtöt.

Vidékről és pedig: N-Körös 10 árus 124 darab, Czegléd 10 árus 157 drb, Dunatölgdvár 1 árus 8 darab, Madocsa 2 árus 12 darab, Szerbiából 1 árus 38 darab sertést, összesen 24 árus 339 drb sertést.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 88-96 fillér, 1 q 86-88 korona, sülldő-hus 1 kg. 120-128 fillér, 1 q 94-96 korona, füstölt sertés-hus 1 kg. 120-128 fillér, 1 q 112-116 korona, szalonna zsirnak 1 kg. 92-96 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 120-40 fillér, 1 q — korona, háj 1 kg. 100-108 fillér, 1 q — korona, disznósajt 1 kg. 120- fillér, 1 q — korona, kocsonyahús 1 kg. 50-60 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 120-136 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, töpörtöt 1 kg. — fillér.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1902. január 21-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 212 szekér réti széna, 68 szekér muhar, 37 szekér zsupszalma, 8 szekér alomszalma, — takarmányszalma 280-320, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 600-600, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 440-460, szalmazecseka 360-400. Összes kocsiszám 342. Összes súly 444600 kg.

A forgalom lanyha.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 440-620, muhar 540-620, zsupszalma 360-370, alomszalma 260-270, takarmányszalma 280-320, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 600-600, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 440-460, szalmazecseka 360-400. Összes kocsiszám 342. Összes súly 444600 kg.

Allatvásárok.

Budapesti szurómarhavasár. 1902. január hó 17-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavasár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 335 db, eladatott — db. galicziai — drb, eladatott — drb, tirol — drb, eladatott — drb, növendék élőborju 4 db, eladatott — drb, élő bárány — db, eladatott — db; leölt belföld 7 drb, eladatott — drb, galicziai — drb, eladatott — drb, tirol — drb, eladatott — drb, bécsi leölt 348 drb, eladatott — drb, növendék borju — drb, eladatott — drb, leölt bárány 39 drb, eladatott — drb, élő kecske gödlye — drb, eladatott — drb.

A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Árak a következők: Élő borjúk: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig drbont, 64-88 — koronáig, kivételesen 94 — koronáig sulyra, galicziai —, kiv. — koronáig drbont, — kor.-ig, kiv. — koronáig sulyra, tirol — koronáig kiv. — koronáig drbont, — koronáig drbont, — koronáig sulyra, növendék borju —, koronáig, kiv. — koronáig drbont, 40 — koronáig, kiv. — koronáig sulyra. Leölt borju: belföldi 98-100 koronáig kiv. — koronáig sulyra, galicziai — koronáig kiv. — koronáig sulyra, tirol — koronáig, kiv. — koronáig drbont, bécsi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, kecske — koronáig, kiv. — koronáig páronként, élő bárány 10-15 — koronáig párja.

Budapesti juhvásár. (1902. január hó 20-án. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavasár igazgatóságának jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott 630 drb juh, ugymint: 295 darab hizlalt ürü, 224 db feljavított juh, 17 drb kisorolt kos, 94 darab kiverő juh, — drb bárány, — drb kecske, — drb szerbiai juh, — drb durvagypjas.

A vásár hangulata lanyha, az árak változatlanok

Árak a következők: Belf. hizl. ürü 38-42. — (—) K. páronként, 38-42 (—) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, feljavított juhok 24-32.0 K. páronként, 33-37 (—) K.-ig 100 kiló élő suly szerint, kisorolt kosok 45 — K.-ig páronként, — K.-ig 100 kiló élő suly szerint, kiverő juh 24-31 — K.-ig páronként, 30-34 K.-ig 100 kl. élős. sz., bárány — K., kecske — K. páronként, anyajuh — K. páronként, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint, szerbiai juh — K. párkint, — angol keresztelés — K.-ig élősúly szerint, K. páronként, romániai — K. páronként, durvaszörü — K. páronként, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint.

Budapesti vesztegvágmárhavasár. 1902. január 20-án. (A budapesti közigazgatóság és marhavasár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 1003 drb nagy vágmárho, nevezetesen: — darab magyar és tarka ökör, — darab magyar és tarka tehén, 930 drb szerbiai ökör, 48 drb szerbiai tehén, — drb boszniai ökör, — drb boszniai tehén, 20 drb szerbiai bika és 5 drb bivaly.

Minőség szerint: 2 darab elsőrendű hizott bika, 18 drb középminőségű bika és — drb alárendelt minőségű bika, 7 darab elsőrendű hizott ökör, 875 darab középminőségű ökör és 50 drb alárendelt minőségű ökör, — drb elsőrendű hizott tehén, 41 drb középminőségű tehén, 10 drb alárendelt minőségű tehén.

A vásár irányzata lanyha volt. Eladatlan maradt 154 drb.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű —, kivételesen — K., hizott magyar ökör középminőségű —, kiv. —, alárendelt minőségű magyar ökör —, jobb minőségű magyar tehén —, tarka — kivételesen tarka tehén —, magyar tehén középminőségű —, kiv. —, alárendelt minőségű magyar és szerb tehén 36-41 — drbja kiv. —, szerbiai ökör jobb minőségű 52. — 54. —, kiv. —, szerbiai ökör középminőségű 37. — 42. —, kiv. —, szerbiai ökör alárendelt minőségű —, kiv. —, szerbiai bika 46. — 52. —, kiv. —, magyar bivaly —, kiv. —, magyar legelőmarha I. rendű —, kiv. —, II. rendű —, kiv. —, boszniai ökör — koronáig métermázsánként, élősúlyban.

Bécsi sertésvásár. 1902. jan. 21-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtás: 4830 lengyel, 6113 magyar összesen 12943 drb.

A vásár változatlan.

Árak kilónként élősúlyban fogyasztási adó nélkül prima 86-88 fillér kivételesen 89 fillér, közepes 72-85 fillér könnyű — fillér, sülldő 68-86 fillér.

Szerkesztői üzenetek.

E. F. urnak *Görbed.* A szalonna husfogyasztási adó tárgyát képezi, a konvencziós szalonnára nézve pedig a törvény kivételt meg nem állapít, ennél fogva a fogyasztási adót ezen szalonna után is rendszeresen meg kell fizetni.

Dr. O. B. urnak, *Torontál-Sziget.* Tudunkkal két nyelven megjelent szövezes munka nincs.

Királydaróczi. Forduljon Oppenheim E. és H. urakhoz Budapest, V., Nádor-utca 8. Ezeknél nagy készletek vannak.

H. G. urnak, *Lajoshalma.* A csomós ebir termesztéséről lapunk utolsó számában jelent meg egy czikk és legközelebb is fog egy megjelenni; kísérrje figyelemmel.

H. L. urnak *Galács.* A gazdasági tudósítókát a főszerkesztő felterjesztésére nevezik ki.

G. A. urnak *Gattaja.* Kérelmével forduljon a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez (Bpest, V., Alkotmány-utca 31.)

K. testvérek *Pata-pusztá.* Forduljon kérvénnyel a földművelésügyi miniszteriumhoz.

MEZŐGAZDÁK FIGYELMÉRE!
Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gözcséplőkészlet üzemben!

Czím:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPESTEN, Váci-ut 19. szám.

Gőzcséplőkészletek
2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10 12, lóerejük.
Magánjárók
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldeték.

PATKÓSARKOK

legolcsóbban kaphatók:
BECK és GERGELYNÉL, Budapest, V., Váci-ut 12.

Hirdetés.

Nagyméltóságú Gróf Wenckheim Frigyes úr békési uradalma tiszta magyaralföldi fajta gulyabeli szarvasmarha tenyésztéséből

**f. évi február hó 1-től kezdve
1 darab hároméves és
19 darab két éves
tenyészkepes hágóbika szabad kézből eladandó.**

Vasutállomás és posta Békés.
Venni szándékozók felkéretnek, miszerint az esetleg kívánt felvilágosítások érdekében alulírotthoz fordulni sziveskedjenek.

Békésen 1902. január hó 12-én.

Gróf Wenckheim Frigyes békési uradalma.
Emperl Ernő, urad. tisztartó. 6190

Alulírott főbérnökségnél eladásra kerül 3 drb szám-fölötti, szépen fejlett 6191

1 1/2 éves Nori mén.

Venni szándékozókknak bővebb felvilágosítást nyújt az
Uradalmi főbérnökség Alsó-Lendva. (Zalamegye).

Magy. kir. államvasutak.
5404/F. II.

Hirdetmény.

Menetrend-módosítás a félegyháza-majsi h. é. vasuton.
A Kis-Kun-Majsról jelenleg 3 óra 35 perccel induló 6411. sz. vegyes vonat f. évi február hó 1-től kezdve a nevezett állomásról csak reggel 4 óra 38 perccel fog indítani és Kis-Kun-Félegyházára reggel 5 óra 50 perccel érkezni, hol csatlakozást talál a reggel 5 óra 55 perccel Szeged, illetve 6 óra 42 perccel Budapest felé induló személyvonatokhoz.
Budapest, 1902. január 14-én.
(Utánnymot nem ejaztatik). Az igazgatóság.

Kirsche A. vetőmagtermelő birtoka
Piffelbach — Apolda.

**Kirsche-féle
„Ideal“
legterménydusabb
répa.**

Könnyű kiszedés,
nagy tartósság, ter-
mesztés vegyi vizs-
gálat alapján.
Magyarországi vezér-
képviselő: 611

**Pisk W.
Budapest,
Eötvös-u. 6.**

Szőlőmivelők és mezőgazdák számára!

A szőlőtelepek befecskendezésé-
hez a vértettől valamint a gyü-
mölcsfákat károsító rova-
k, továbbá a szegesz és torma-
csigák elirtására

Mayfarth Ph. és társa-féle
szabadalmazott
önműködő
ugy hordozható mint kocsi-
szerelt

„SYPHONIA“
fecskendő, a legjobbaknak bizonyultak, melyek szivattyú-
zás nélkül a folyadékot önműködően a növényekre juttatják.

Mayfarth Ph. és társa
cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyár
BÉCS, II., Taborstrasse 71.
Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen
küldetnek Képviselek és Ismételadók alka. ma. t. t. n. v.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A sertés javítása és hizlalása
gazdák és hizlalók használatára.
Irta K. Ruffy Pál.
Ára portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár

Helyesbített hajójáratjegyzék.

„Adria“ magy. kir. tengerhajózási rés.v.-társaság
Vezérigénysége: **HOFFMANN S. és V.**
1902. január havában a következő gőz-
sők indulnak.

Fiuméből	Liverpool	Asiatian	1-10
	Hamburg	Róma	1-10
	London	Oria	1-10
	Rotterdam, Antwerpen	Arad	1-10
	Rouen	Stefánia	1-10
	Barcelona, Valencia	B. Kemény	10
	Pernambuco, Bahia		
	Rio de Janeiro, Santos	B. Kemény	10
	Liverpool	Athenian	1-15
	Hull, Newcastle o/T.	Urbino	10-20
	Rouen	Matlekovits	10-20
	Antwerpen	Zichy	10-20
	Liverpool	Veria (C. L.)	10-20
	Hamburg	Pergamon	15-25
	London	Szent István	21-31
	Liverpool	Andrusian	21-31
	Bordeaux	Széchényi	21-31
	Hull Newcastle o/T.	Douro	21-31
	London	Syria	21-31
	Liverpool	Pavia (C. L.)	21-31
	Glasgow	Báthori	25 I-5/II.
	Li sabon		25 I-5/II.
	Rotterdam, Kopenhagen	Baross	28 I-8/II.
	Rouen	Balaton	28 I-8/II.

Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetett, az igazgatóság fentartja magának a jogot e kikötőt nem érinteni.
A *gal megjelölt viszonyok okban a gőzös Triesztet is érinti.

Magyar kir. államvasutak üzemeltetés Szegeden.
163/902. sz.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. cz. közönséget, hogy a Szeged-Nagy-Kikinda-Nagy-Beckereki h. é. vasuton Szeb-Keresztur és Törökkanizsa állomások között létesített Kupuszina nevű rakodóhely a korlátozott kocsiakománnyal közforgalom részére 1903. évi január hó 1-én megújított.

Szeged. 1902. évi január hóban.

(Utánnymot nem díjaztatik).

Az üzemeltetésig.

Megjelent a

Gazdasági Számviteli Naptár

1902. ÉVRE. Szerkesztő: 1902. ÉVRE.

Szilassy Zoltán
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Kiadja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület.

Ára portómentes küldéssel 1 korona 80 fillér.

Ajánlott küldéssel 2 korona.

Egy díszes s teljesen vászonba kötött, naptár részzel és gazdasági tudnivalókkal ellátott nagy alakú egyszerű számviteli könyv, a melyet minden gazda számvitelének bejegyzésére az egész éven át használhat.

Megrendelhető a

„KÖZTELEK“ kiadóhivatalában

Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Szabolcsmegyei Gazdasági Egyesület.

Pályázat.

A Szabolcsvármegyei gazdasági egyesületnél lemondás folytán megürült

TITKÁRI ÁLLÁS

az 1902. évi április hó első napjától 1902. évi december 31. napjáig terjedő időre mint próbaidőre választás utján fog betöltetni. Pályázhatnak mindazok, akik felső gazdasági tanintézési oklevéllel bírnak s két évi fogalmazói gyakorlatot tudnak igazolni, vagy pedig azok, akiknek középiskolai érettségi bizonyítvánnyal egyenértékű bizonyítványuk van s két évi mezőgazdasági gyakorlatot mutatnak ki. A fentebb jelzett próbaidőre a megválasztandó titkár fizetése 1200 korona lesz. Az egyesület választmánya fenntartja az a jogát, hogy a próbaidő letelte után új pályázatot írthasson, vagy a próbaidőre megválasztott titkár pályázat nélkül véglegesíthesse.

Relhivom a pályázni kívánókat hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket Nyíregyházán

1902. évi márczius 1 napjáig

Dr. Járóssy Sándor egyesületi ügyésznek adják át.
Kelt Nyíregyházán, 1902. évi január 10.

Gróf Vay Tibor

a szabo csvármegyei gazdasági egyesület elnöke.

Meleg cs...
sére h...

Tava

Han

mely ut

Ki

Dió

Lap

2

kap

Magy. kir. állam
206184. C-II. s

Osztrák-
(II. rész)
A fenti k
érvényes II. r
foglalt göngyö
vételes díjszabás
latban foglalt
helyesbítendő.
Budapest, 1

Suscha: Gazd. Könyvtárlan II-ik kindása nyomás alatt. Rollé ára 6 korona.

Suscha
köny
szerin
szám

11
9
13
10
16
15/6
39
7
6
14/6
8
3
14/6
2
1
5
12
4
40
23
24
22
21
20
19
18

vagy

Meleg csapályák kenésére használjunk

Sondermann-féle hűtőolajat.

Kapható: **Beck és Gergely-nél**
Budapest, V., Váci-ut 12. sz.

Tavaszi vetésre ajánlunk

a meddig a készlet tart **első minőségű**

Hanna-Pedigree árpát,

mely **utótenyésztése az eredeti Kvassitzi árpának.**

Kívánatra bérmentve küldünk mintát árajánlattal. 6046

Diószegi czukorgyár.

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

Magy. kir. államvasutak.
206184. C—II. szám.

Igazgatóság.

Hirdetmény.

Osztrák—magyar—svájci vasuti kötelék.
(II. rész 4. füzet. Sajtóhiba helyesbítés.)
A fenti kötelékben 1901. évi október hó 1-től érvényes II. rész 4. díjszabási füzet 48. oldalán foglalt göngyöletek szállítására fennálló XII. számú kivételes díjszabásban az Orwiczim—Buchs átm. viszonylatban foglalt 468 centimes díjtételt 464 centimesre helyesbítendő.
Budapest, 1902. évi január 2-án.
A m. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.

Értékelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett.

Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonall készpénz-számlálás.

Magy. kir. államvasutak.
207657/1901. sz. hoz. C. II.

Hirdetmény.

A „Közvetlen visszatérítési díjtételek” című díjszabási füzet határményainak módosítása.

Az „Impresa—Fiume—Venezia—Ancona” hajózási vállalat a Magyar—Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság-gal ez utóbbinak czége alatt egyesülvén, a Fiumén át a fent megnevezett díjszabás alapján Veneziába és Anconába közvetlenül szállítandó küldemények többé nem az „Impresa—Fiume—Venezia—Ancona” címére hanem a „Magyar—Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság Fiume szabad kikötő” címzéssel adandók fel.

Ezen díjszabásban, valamint I. és II. pótlékaiban fentieknek megfelelően következő módosítások eszközölendők:

a) a díjszabási füzet, valamint annak I. és II. pótlékai címlapján a negyedik sorban „Impresa—Fiume—Ancona—Venezia” törölnendő;

b) a díjszabás füzet 3. oldalán levő határozmányok c) pontja második kikezdésének ötödik sorába „Impresa—Fiume—Venezia—Ancona” törölnendő és e helyett „Magyar—Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság” irandó be;

c) a 4. oldalán a határozmányok e) pontjának hatodik és hetedik sorában az „Impresa—Fiume—Ancona—Venezia” című hajózási vá lalathoz szavak helyett „a Magyar—Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaságnak Fiume szabad kikötő” irandó be; és

d) a 36. oldal második sorában az „Impresa—Fiume—Ancona—Venezia” szavak helyett a „Magyar—Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság” irandó.
Budapest, 1902. évi január hó.

Magy. kir. államvasutak,
együttal a részes szállítási vállalatok nevében is.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magyar Gazdák

Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete

HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKÁBAN.

Sürgőnyczim: Aurora—Budapest.

Értékesítésre elfogad:

Husneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

Gazdasági könyvviteli nyomtatványok árjegyzéke.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által 2000 korona pályadíjjal jutalmazott Suschka-féle gazdasági könyvvitelten alapján összeállítva.

Suschka könyvszerinti szám	Nyomtatványszám	T á r g y	Ive fillér	Suschka könyvszerinti szám	Nyomtatványszám	T á r g y	Ive fillér
11	1	Előlegezési könyv, kül- és belv	4	17	27	Póttakarmány kimutatása	12
9	2	Napszámber és szakmánybér kimutatása	12	38	28	Mérleg	20
13	3	Leszámolási könyv	6	41	29	Próbacséplési jegyzék	10
10	4	Szegődmény-táblázat, kül- és belv	12	25	30	Vetési és aratási jegyzék	10
16	5	Szemesgabona-kimutatás, kül- és belv	12	30	31	Ellési jegyzék (csikó és borju)	10
15/a	6	Cséplettlen gabona kimutatás, kül- és belv	12	34	32	Termés-kimutatás	8
39	7	Napszamos-jegyzék	10	31	33	Ellési jegyzék (bárány és malacz)	10
7	8	Tejleadási jegyzék, kül- és belv	10	28	34	Darálási jegyzék	10
6	9	Pénztári napló, kül- és belv	12	29	35	Fejési napló	10
14/a	10	Pénztári főkönyv, bevételi kimutatás, kül- és belv	12	37	36	Gazdasági napló	10
8	11	Követelések jegyzéke, kül- és belv	12	36	37	Trágyázási napló	4
3	12	Gép- és eszközeletár, kül- és belv	12	26	38	Cséplési jegyzék, kül- és belv	10
14/b	13	Pénztári főkönyv, kiadási kimutatás, kül- és belv	12	35	39	Tejelés kimutatás	4
2	14	Épületeletár, kül- és belv	12	33	40	Takarmányozási előirányzat, kül- és belv	12
1	15	Telekletár, kül- és belv	12	32	41	Vetési előirányzat, kül- és belv	12
5	16	Termény- és anyagletár- kül- és belv	12	42	42	Takarmányozási jegyzék, kül- és belv	10
12	17	Letéti napló	4	27	43	Hetijelentés	12
4	18	Eleven letár, kül- és belv	12			Függelék	
40	19	Szegődmény-lelél	2			A) Vagyonletár, kül- és belv	12
23	20	Ló- és szarvasmarha-kimutatás	12			B) Előleg-jegyzék, kül- és belv	4
24	21	Juh- és sertés-kimutatás	12			C) Tejleadási jegyzék, kül- és belv	10
22	22	Különféle tárgyak kimutatása	12			D) Anyagszámadás kül- és belv	10
21	23	Fogyasztási anyag kimutatása	12			E) Vetési, aratási jegyzék, kül- és belv	10
20	24	Tüzelő anyag kimutatása	12			Suschka: Rövid utmutatás	1 drb. 50
19	25	Szerszámfa kimutatása	12				
18	26	Állati termények kimutatása	12				

Ezen nyomtatványokból állandó készletet tartunk.
Az **összes nyomtatványokból mintalve** az összeg előre való beküldése mellett, **5 koronáért** portómentesen küldetnek.
Kérjük a megrendeléseknél világosan kitenni, hogy a nyomtatványok száma, a Suschka-könyv szerint vagy az árjegyzékből lettek-e véve.
A felsoroltakon kívül **egyéb nyomtatványokat** megrendelés szerint legrövidebb idő alatt jutányosan állítunk elő.

Megrendelhetők a

„Köztelek” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Suschka: Gazd. könyvvitelten II-ik kiadása nyomás alatt. Böld ára 6 korona.

Saját könyvtárunkban van, gondi nyomtatványok bármelyikét köve is szállítatjuk.

Gazdasági szeszgyárak részére alkalmas kitűnő használt

kazánok és gőzgépek

kaphatók

Beck és Gergely-nél
Budapest, V., Váci-út 12. sz.

6508/1902. II. sz.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi állami ménésbirtok 1901. évi mintegy

220 méterm. czirokszakál- termésének eladása

ezéljából

folyó évi február hó 14-én délelőtt 10 órakor

a ménésbirtok igazgatóságánál zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános versenytárgyalás tartatik.

A cziroknak a helyszínén történt megtekintése alapján tett ajánlatok fentemlített határidőig a ménésbirtok igazgatóságánál Mezőhegyesen (posta, táviró, telefon és vasutállomás) nyujtandók be; a hol az eladási feltételek is megteudhatók.

Kelt Budapesten, 1902. január 12-én.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

6224

Most jelent meg

Tejgazdasági Zsebnaptár az 1902. évre.

III. évfolyam.
Szerkesztő és kiadja:
JESZENSZKY PÁL
OMGB. titkár.

A zsebnaptár tartalma: Naptár rész. — Jekyzéknaptár az állatállomány, takarmányozás, próbaszékely, vaj- és sajtnyereség stb. bejegyzésére. — Állattenyésztési, takarmányozási adatok. — Tejkezelés, hűtőkezelések, tej- és vaj vegyi összetétele, tejvizsgálati eljárások, tejbibák, tejtejesítés, vaj- és sajtkezelési eljárások, tejgazdaságok mikénti berendezése. — Tejgazdaságra és állatforgalomra vonatkozó összes törvények és rendeletek. — Tejgazdasági intézmények ismertetése. — Gümőkór elleni védekezés. — Vasút, posta stb. stb. Ára bérmentes küldéssel **3 korona 30 fillér.** Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen!

Tő-gazdaságaimból

ajánlok gyorsnövésű egy és két éves tenyészpontyot és süllőikrát. Czim: 6049

CORCHUS BÉLA

Budapest, IV., Molnár-u. 17.

Haszonbérlet.

Komárom közelében 330, esetleg 470 hold föld, rét és legelővel kiadó. Czim a kiadóhivatásban. 6203

10-es új cséplőgép.

Államvasutak gépgyárából előnyös fizetési feltételekkel eladó. Megtekinthető Fegyvernek, Pa.-Vadas, Frank Endréné. 6178

25 év óta ajánlom és küldöm szét többszörösen kitüntetett (Páris 1900. Grand Prix.)

ered. Hanna vetőárpmat

VODIČKA, földbirtokos, Smržitz Hanna (Morvaország) Minta ingyen bérmentve. 6043

Az első gömörmezei sajtgyár Gortva-Kisfalud, u. p. Várgede, ajánlja saját gyártmányát.

Schwarzzenbergi sajt

kilója 65 krajczár.

Havasi sajt

darabja 12 kr. és 24 krajczár bérmentes szállítással.

Gazdáknak fontos!

Hreblay Emil

állattenyésztési m. k. felügyelő
Eudapest, VII., Csömöri-út 15., II. 8. Munkái:

Baromfi hizlalás 1 kor. 50 fillér.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 k. r.
Tyuktenyésztés 2 korona.
Lud- és kacatanyésztés 2 korona.
Pulykatenyésztés 2 kor.
Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről 1 korona 50 fillér.

Megrendelhető a szerzőnél, leggyorsabban a pénz előleges beküldése mellett.

Malomeladás, malomvétel, malombérlet, gépek vétele és eladása.

leggyorsabban eszközölhető a

MOLNÁROK LAPJA

révén.
Bpest, VII., Kerepesi-út 50

Páris-Grand-Prix!

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában u. p. Koneza, Alsófehérn.

Kaphatók: gyorsfejlődésű, kiválóan edzett, az ország minden részében előnyösen ismert

magyar bikák,

bikák,

100 drb. 5 éves magyar

igásökör,

az általánosan kedvelt

Oberndorfi répamag,

a Cserháti tanár által meghonosított bőtermő

Óvári répamag,

továbbá

Pekingi kacsák,

amerikai diócsemeték,

sorfák.

Hanna-árpa. Első évi utánterés és mmásánként 16 K. vasúti állomásra szállítva. Földvárj Tibor, Öttevény, Győrmege. Posta és vasút helyben. 6187

Megjelent!

Ára: 2 korona. „Góbéságok“

kacagató székely históriák és elbeszélések. Irta: PÉTERFY TAMÁS.

A pénz előleges beküldésére portómentesen küldi szét: Péterfy Tamás, Budapest, IX., Köztelek.

Tolnacségye. 6148

Szőlőoltványok

szokványminőségben. A legkiválóbb 42 bor- és csemefajtákban fajtáján, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak. Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás törvish, igen gyorsan fejlődő sövényrovény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem halhatnak át. Minden rendelkezés rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre — Ára 6 frt.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fényvomatú sárjegyzék ingyen és bérmentve küldik minden rendelés kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldeni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hásszóra ne fordítanák, városban, falun, puszán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesen áll. kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Érmelléki első szőlőoltvány-telep: Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Diócsemeték.

Legjobb cukor-répamagvak a párisi világkiállításra aranyéremmel kitüntetve.

Wohanka és Társa

Budapest, V., Váci-út 76. Saját tenyésztésű különlegességű Wohanka-terményű cukor-répa

A legnagyobb terményeredmény magas cukortartalommal.

Az Iharosi

Tőgazdaság Iharos u. p. Iharosberegny, ajánl tenyészpontyot 1 és 2 éves tenyészpontyot 1, 2 és 3 éves szűllőt és csoportot ivadékokat. 670

Hordozható mezei vasutat használt állapotban vesz Paizs Gyula gazdasága Ráczalmás, Fejérmegye. 6290

A magyar gazdasítók és erdősítők országos egyesülete

ajánlja a földbirtokosok és bérli uraknak állásukhoz illő „országos” bejelentés tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való minden felvilágosítás és a közvetítés teljesen díjmentes.

Mezőgazdaság és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete. Ezközül biztosítástokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdészeti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legelőcsébb díjtelekkel, mert nem nyereszkesedésre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtáblázzal és bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság: Budapesten, Köztelek, Üllői-út 25.

Eredeti „Hanna” árpa

után első termésű, harminczöt métermázsza prima fehér vetőárpa, métermázsánként husz koronáért eladó a magy. kir. tereziánumi alap uradalomban Báltaszéken, Tolnacségye. 6148

mezőgazdaságról és mezőrendőrségről

máj 1894. évi XII. törvényről, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben. Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

DÉNES MANÓ

mérlegműszerész BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

3 drb Marhamérleg

1500 kg. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú 1 1/2 m. széles

4 drb Hidmérleg

3000 kg. horderejét számos, toló súlylival 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek

6cska marhamázsákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

Hirdetési ár 1 minden szó 4 den szó 4 A legkisebb

BETÖLTENDŐ

Éves gép keresek cséplőgépnek mint más gépek javítását Páchy Elek Szécsényben.

Tehenészg

gróf uradalomban belépsére kerestetik apólsában kellő g bíró erőss, szerető nős egyének ajánlásra Bala ker. ezimére Ladamár, u Zámoly küldendő.

A Száres

Béuradalom segédtsízi állás Megsírítatka, hogy erélyes fiatal ember néhány évi gyakorlon, a magyar és néven kívüli szerbül is jól is beszéljen. azonnal vagy legkésőbb 1 én betöltendő megállapodás szerinti ványmasolatokkal ajánlatok intézendők Béuradalomhoz son.

Egy felsőbb gazdasági végzett gazdasítók, ki felső-magintensív gazdasági munkódt. Ajánlatok József hirdetés

Marokkai-utca 76. „Gazdasítók” jellegű

Gépész

kerestetik, kinevezés gazdaságokban több korlát van. A Schwarz József irodájába, Marokkai-utca 76. „Gépész” jellegű

Szerény ig

gyakorított gépész-korilis 1-től szolgáló gazdaságra kerestetik. megjelölésével kérdkezi bérmentes küldéssel megye intézendők.

Számtart

nős, keresetlen, alnyer az Örkényi ura Pestmegyében, hová nyitványmasolatokkárelt kérvények. Magyar Gazdasági könyvtárkötelesség a központoszeszgyár, gőzmaloméglagyár kezelt. bíró egyének előnybennek Személyes bemutatás után kíván

Kerestet

gazdasági intéző holdas, Budapest, főkút homokos, 64 Április 1-én leendő illetményei: 1200 h. péz, 4 szobás lakó 6 hl. buza, 12 hl. árpa, 1 hl. bab, 50 hold tengeri föld, 1 gonyaföld, 2 tehénés juval, 4 3reg sertmalacz nyári legszabad tüzelt. Polnyok bizonyítványok Szabó Ferencz, VIII., Baross-utca 28. címre küldendő gazdasági tanácsadás kellő gyakorlattal nek vétetnek. Előnyben részesül eddig is Pestmegyéből kódtak.

Gépész-kov

kerestetik a komorőségba April 20-ki kik már ily minőségű mosabb időt át műköltvasalásához tökéletes szerelt kérvényüké vissza nem küldendő előbb, de legkésőbb 20-ig küldjék. Frögdgazdasítók címére KöPényes-Litke, Szabolc

ÁLLÁST KER

Gazdasítók b6 pasztalattal, a minden ágában jártkezelőst vagy állást keres. Czim hivatásban.

Legujabb vivmány!!!

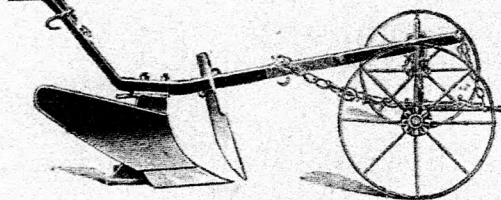
az ekegyártás terén, hogy
egyetemes aczélekéimet

kizárólag

„aczélból készült“

ekefejekkel szállítom, az eddigi olcsó árban minden
árfelemelés nélkül.

Szavatalok azért, hogy egytetemes ekéim (a kerék-
agyakat kivéve, melyek szintén a legkitünőbb kéreg-
öntésből vannak)

minden egyes
része aczélból
van, ennél fogva
ekéim tartóssága
tekintetében is
az első helyen
állanak.

Kivánatra vételkötelezettség nélkül küldök a leg-
nagyobb készséggel kipróbálás végett bármely gyárt-
mányomból minta darabokat, hogy a gazdaközönség
meggyőződhessen gyártmányaim kitünő minőségéről,
szerkezetéről, és munkateljesítéséről, ugyszintén áram
olcsóságáról.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára, vas-
és aczélöntődéje.

Magyarországi vezérképviselő és főraktár:

SZÜCS ZSIGMOND

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

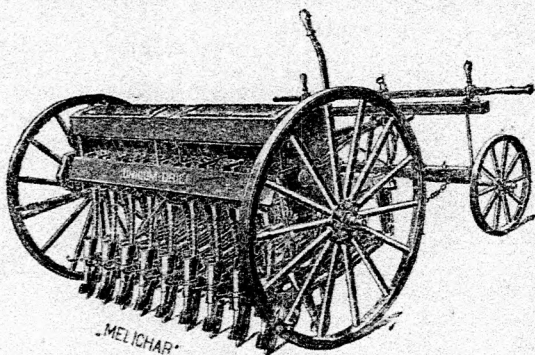
Unicum Drill!!!

Sorbavetőgépek!

Műtrágyaszoróval egyesítve!
Chilisalétrom szórók!

eddig utól nem
ért, legjobb és
legtökéletesebb
kivitel és szerke-
zetben!

Ne vegyen ve-
tőgépet míg az
„Unicum *
* Drill“
sorbavetőgép

szerkezetét nem ismeri. — Csak ezen géppel takaríthat
időt, pénzt és vonóerőt!!

Vetőgépeim páros soruak!
MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos sorbavetőgépek gyára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Legujabb kimerítő és tanulmányos árjegyzékünk ingyen és bérmentve!!

GÖZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével

hajlandó vagyok eiválalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak.

WOLFF ERNŐ, gőzsántási vállalkozó
BUDAPEST-KELENFÖLD.

Tej-separator-

gyár, legelsőrendű, mely Magyarországon már be van
vezetve, elsőrendű kézi- és erőhajtású separatorokat
gyárt,

vagyonos, szolid

depositört keres Magyarországon
részére.

Szives ajánlatok „Bedeutender Absatz 294.“ jel alatt
Mosse Rudolf, Budapest, V., Dorottya-utca 8. szám
kéretnek.

Magyar királyi államvasutak.
33414/III. 1901. szám.

Üzletvezetőség Debreczen.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1902. év július hó 1-én a
vasuti vendéglő bérléte lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtar-
tamra ezen vendéglő bérlétre ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdetik.

Az 1 koronás bélyeggel és „ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza álló-
máson levő vendéglői üzlet bérlétre“ felirattal ellátott, nemkülönbben a kellő okmá-
nyokkal felszerelt borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1902. évi február 1-én déli
12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta
utján, tértivevénynyel nyújtandók be, — ugyanazon időpontig bánatpénz fejében
pedig hatszáz korona készpénzben küldendő be, — függetlenül az ajánlattól — a
debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta utján jelen pályázati hirdetmény
számára való hivatkozással.

A vendéglő bérlétre vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg.
és keresk.) osztályában (Tisza palota, II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama
alatt (d. e. 8—12. és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről
feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötele-
zőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok
figyelembe vételét nem fognak.

Az m. kir. államvasutak fenntartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók
közül — tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára — szabadon választ-
hassanak.

Kelt Debreczen, 1901. december havában.

Az üzletvezetőség.

Földbirtok

300—400 magyar holdas, lehetőleg szántóföld, jutá-
nyos áron következő feltételek mellett

megvételre kerestetik.

Törlesztéses kölcsönrel ellátott birtok előnyben részesül.

Esetleg 600—1000 holdas bérletet
is átveszek kedvező feltételek mellett.

Ajánlatok „R. J.“ jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

K

AZ OR

As országos ma

Nem t
Egész évre 20 ko

AZ OMG

Ülésna

1902. január

mivelé

osztály

„ január

dorlási

„ február

tenyész

az Országos I

lótenyé

1902. évi febr

4 órakor a „J

Tárgya

Katonasá

kanczáknak

szétosztása.

Lovak va

Gr

XIX.

Az Ország

sület XIX. ten

évi márczius

Budapesten a

istállóiban (sz

udvarral).

A vásár

jelentési ivék

folyamán külc

hivatala.